

T-3

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u vezi sa članom 20. i 28. Zakona o osnivanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/15 i 10/18), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 117. sjednici, održanoj dana 12.08.2021. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prima se na znanje Izvještaj o poslovanju Javne zdravstvene ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za razdoblje 01.01.-31.12.2020. godine.

II.

Izvještaj iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- 30-11154/₁₂₁
Datum, 12.08.2021. godine
Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo zdravstva,
1x Stručna služba Skupštine,
1x JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica,
putem Ministarstva,
1x a/a.

INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Fra Ivana Jukica 2, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina
tel. +38732 448 001 / fax.+38732 448 000
www.inz.ba / info@inz.ba / ID/PDV:4/218900490003

UPRAVNI ODBOR

Broj: 02-1506/21

Zenica, 29.04.2021. godine

Na osnovu člana 26. Statuta JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, Upravni odbor JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica na 5. sjednici održanoj dana 29.04.2021. godine donosi

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj o poslovanju Instituta za razdoblje 01.01.-31.12.2020. godine, koji je sastavni dio ove Odluke.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Dostavljeno:

1x UO

2x Osnivaču

1 x direktor

1 x Arhiva

INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Fra Ivana Jukića 2, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina
tel.+38732 448 001 / fax.+38732 448 000
www.inz.ba / info@inz.ba / IDB 4218900490003

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA RAZDOBLJE 01.01. - 31.12. 2020.

DIREKTOR
Senad Huseinagić

April, 2021.

1. UVOD

1.1. PRAVNI OKVIR

JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica je pod tim nazivom osnovan Zakonom o osnivanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj 05/15). Skupština Zeničko-dobojskog kantona, kao osnivač ove ustanove, određuje njen položaj, nadležnost i ovlaštenja, i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i rad Instituta.

Vodeći se globalnom inicijativom za širenjem interdisciplinarnе saradnje i komunikacije u svim aspektima zaštite zdravlja ljudi i životinja, JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica nastaje kao krovna ustanova koja objedinjuje javno-zdravstvenu i veterinarsku djelatnost, te se u Općinskom sudu Zenica registruje kao pravni sljednik JU Zavod za javno zdravstvo Zeničko-dobojskog kantona, rješenje broj 043-0-Reg-15-000979. Istovremeno Rješenjem Općinskog suda u Zenici, broj 043-0-Reg-15-000980, briše se iz sudskog registra JU Zavod za javno zdravstvo Zeničko-dobojskog kantona.

Od 01.01.2016. godine, po okončanim administrativno-tehničkim procedurama, usklađenim sa važećom zakonskom regulativom, prestaje sa radom i Veterinarski zavod, te kao organizaciona jedinica, postaje dio JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o osnivanju javne ustanove institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona broj 10/18) na 61. sjednici Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, održanoj 28.06.2018. godine, djelatnost Instituta je proširena na zaštitu bilja, te je osnovana posebna organizaciona jedinica: Zavod za zaštitu bilja.

Institut ima svojstvo pravnog lica i upisan je u sudski registar nadležnog Suda u Zenici.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona, kao osnivač JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane, obavezuje Institut, jedan put godišnje da analizira poslovanje u protekloj godini, te da tu analizu u formi godišnjeg izvještaja dostavlja Osnivaču na analizu i usvajanje.

1.2. DJELATNOST INSTITUTA

Osnovna djelatnost Instituta, osim Zakonom o osnivanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, definisana je i Statutom Instituta. Ona sada predstavlja znatno obimnije polje djelatnosti, i to:

- 1) predlaže programe zdravstvene zaštite iz djelokruga svog rada,
- 2) provodi zdravstveno statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organizacije i rada zdravstvenih ustanova za područje Kantona,
- 3) prati, ocjenjuje i analizira zdravstveno stanje stanovništva, kao i organizaciju i rad zdravstvenih ustanova na području Kantona,
- 4) planira, organizuje i provodi aktivnosti promocije zdravlja i zdravstvenog vaspitanja stanovništva,
- 5) učestvuje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje hroničnih masovnih bolesti,
- 6) prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline i hrane na zdravstveno stanje stanovništva na području Kantona, te predlaže mjere za unapređenje stanja

- u oblasti,
- 7) provodi preventivno vaspitne mjere zdravstvene zaštite u osnovnim i srednjim školama, kao i fakultetima za područje Kantona,
 - 8) koordiniše, usklađuje i stručno povezuje rad zdravstvenih ustanova za područje kantona,
 - 9) kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite i nadzora sa epidemiološkom analizom stanja na području Kantona i provodi protivepidemijske mjere, te nadzire provođenje obaveznih imunizacija,
 - 10) obavlja raspodjelu obaveznih vakcina zdravstvenim ustanovama na primarnom nivou zdravstvene zaštite na području Kantona,
 - 11) nadzire provođenje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, te provodi preventivne i protivepidemijske postupke dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije za područje Kantona,
 - 12) obavlja sanitarnu hemijsku i sanitarnu mikrobiološku dijagnostičku djelatnost,
 - 13) učestvuje u izradi i provođenju pojedinih programa zdravstvene zaštite u vanrednim prilikama,
 - 14) stručno-metodološki nadzire i usmjerava rad higijensko-epidemioloških službi na području Kantona,
 - 15) saraduje sa drugim zdravstvenim ustanovama na području Kantona, kao i sa nadležnim organima lokalne samouprave i drugim ustanovama i organizacijama od značaja za unapređenje javnog zdravlja,
 - 16) planira, organizuje i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja u sektoru zdravstva,
 - 17) izrađuje, implementira i evaluira projekte u oblasti zdravstva i zdravstvene zaštite,
 - 18) provodi obuku zaposlenih za sticanje osnovnih znanja o higijeni životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe, kao i ličnoj higijeni lica, koja rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe,
 - 19) obavlja hemijske, bakteriološke, serološke, toksikološke i virusološke preglede i ispitivanja u vezi sa proizvodnjom i prometom životnih namirnica, vode, vazduha i predmeta opšte upotrebe, kao i preglede u vezi sa dijagnostikom zaraznih i nezaraznih bolesti,
 - 20) ispituje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe,
 - 21) provodi mjere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
 - 22) predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sistema zdravstvene bezbjednosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opšte upotrebe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
 - 23) vrši zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim licima u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
 - 24) daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove u skladu sa članom 56, 58. i 60. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
 - 25) vrši sanitarne preglede zaposlenih koji se obavezno provode radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika,
 - 26) učestvuje u provođenju vanjske provjere kvaliteta stručnog rada u drugim zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi,
 - 27) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom iz oblasti zdravstva koji su dodijeljeni zavodu za javno zdravstvo.

Djelatnost Instituta iz veterinarske djelatnosti uključuje obavljanje sljedećih poslova:

- 1) prati, analizira i proučava stanje u pogledu pojave, kretanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja i zoonoza,
- 2) obavlja terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja i zoonoza,
- 3) prati i analizira preventivna i zaštitna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja životinja,
- 4) planira i organizuje mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije radi sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti kod životinja,
- 5) obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog porijekla i vode radi utvrđivanja zdravstvene ili higijenske ispravnosti i kvaliteta,
- 6) prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline na zdravstveno stanje životinja,
- 7) obavlja laboratorijske pretrage rezidua i drugih biološki aktivnih materija u životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi,
- 8) obavlja ispitivanja radioaktivnih materija na i u životinjama, u proizvodima životinjskog porijekla i u hrani za životinje i vodi,
- 9) obavlja toksikološka ispitivanja životinja, proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje,
- 10) pruža stručnu pomoć veterinarskim organizacijama i proizvođačima proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje,
- 11) obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom, kao i propisima iz oblasti veterinarstva, a koji su dodijeljeni veterinarskom zavodu,
- 12) vrši kontrolu ispravnosti repromaterijala za proizvodnju svih namirnica,
- 13) vrši kontrolu zdravstvene ispravnosti sirovina za prehrambenu industriju,
- 14) učestvuje u zaštiti zdravlja stanovništva od rezidua, upotrijebljenih aditiva, herbicida, insekticida, hormona, antibiotika, anabolika, teških metala, radionukleida i drugih sredstava koje se koriste u poljoprivrednoj proizvodnji.

Tokom 2018. godine, Skupština Zeničko-dobojskog kantona je usvojila Zakon o izmjenama i dopunama zakona o osnivanju JU Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, čime je djelatnost Instituta proširena i na zaštitu bilja.

Djelatnost Instituta iz oblasti zaštite zdravlja bilja uključuje obavljanje sljedećih poslova:

1. identifikacija rezidua pesticida i drugih štetnih materija u i na biljkama koje se koriste za ishranu ljudi i/ili životinja,
2. identifikaciji teških metala i drugih nedozvoljenih materija u i na biljkama koje služe za ishranu ljudi i/ili životinja,
3. praćenje koncentracije alergena u okolišu te davanje preporuka građanstvu u saradnji sa javnim zdravstvom,
4. izdavanje upozorenja i sprečavanje širenja štetnih organizama putem savjeta i uputstava za upotrebu proizvoda za zaštitu bilja i putem obavještanja javnosti i relevantnih službi,
5. vršenje specijalnih laboratorijskih testova bilja, biljnih proizvoda i objekata u svrhu dijagnosticiranja štetnih organizama,
6. pružanje stručnog mišljenja poljoprivrednim proizvođačima u vezi sa zdravljem bilja,
7. vršenje istraživačkih i razvojnih aktivnosti u oblasti zaštite bilja,
8. vršenje dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije i dekorovizacije radi zaštite zdravlja bilja,

9. vršenje i drugih poslova koji imaju za cilj unapređenje i zaštitu zdravlja bilja, a sa svrhom zaštite zdravlja ljudi i životinja koji te biljke konzumiraju.

Institut, pored gore utvrđenih poslova, obavlja i sljedeće poslove:

- 1) vrši druge laboratorijske analize koje su potrebne radi cjelovitijeg obavljanja djelatnosti Instituta,
- 2) implementira projekte koji doprinose unapređenju zdravlja ljudi, životinja i biljaka, kao i projekte koji doprinose osiguranju proizvodnje i prometa zdravstveno ispravne hrane,
- 3) implementacija poslova iz oblasti ruralnog razvoja,
- 4) učestvuje u uspostavi i funkcionisanju sistema reagovanja u kriznim situacijama,
- 5) pruža stručne konsultantske usluge iz djelatnosti rada Instituta, a posebno iz oblasti sigurnosti hrane,
- 6) ostvaruje stručnu i naučnu saradnju na međunarodnom planu,
- 7) vrši naučno-istraživačku djelatnost,
- 8) vrši nastavnu djelatnost u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- 9) vrši procjenu higijenskih uslova u životnoj i radnoj sredini i njihovih uticaja na zdravlje,
- 10) obavlja izdavačku djelatnost iz djelokruga svoga rada.

Pored djelatnosti upisane u sudski registar, Institut može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti upisane u sudski registar, ako se one u manjem obimu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.

1.3. SJEDIŠTE, IDENTIFIKACIONI BROJ

Sjedište Instituta je na adresi Fra Ivana Jukića br. 2, Zenica.

Institut je registrovan kod Općinskog suda u Zenici, pod brojem 043-0-Reg-15-000979 od 20.10.2015.

Institut je upisan u registar obveznika direktnih poreza pod ID brojem 4218900490003, od 26.10.2015.godine, a u registar obveznika indirektnih poreza registrovan je, na osnovu Rješenja br. 04/1-17-1-UPJR/1-7848-2/19 od 20.12.2019. godine po kom je upisan u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza.

Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 06-37-6642/15 od 03.11.2015. godine izvršena je promjena titulara sa JU Zavod za javno zdravstvo na JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane, i na taj način je potvrđeno ovlaštenje za obavljanje djelatnosti preventivne dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije, koja uključuje upotrebu otrova iz II i III grupe, dok je obim ovlaštenja utvrđen Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 03-37-2837-3/15 od 03.06.2015.godine. Promjenom sjedišta skladišta za DDD Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 03-37-6422-3/17 od 29.11.2017.godine odobreno je obavljanje djelatnosti preventivne dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije, koja uključuje upotrebu otrova iz II i III grupe, ostaju na snazi.

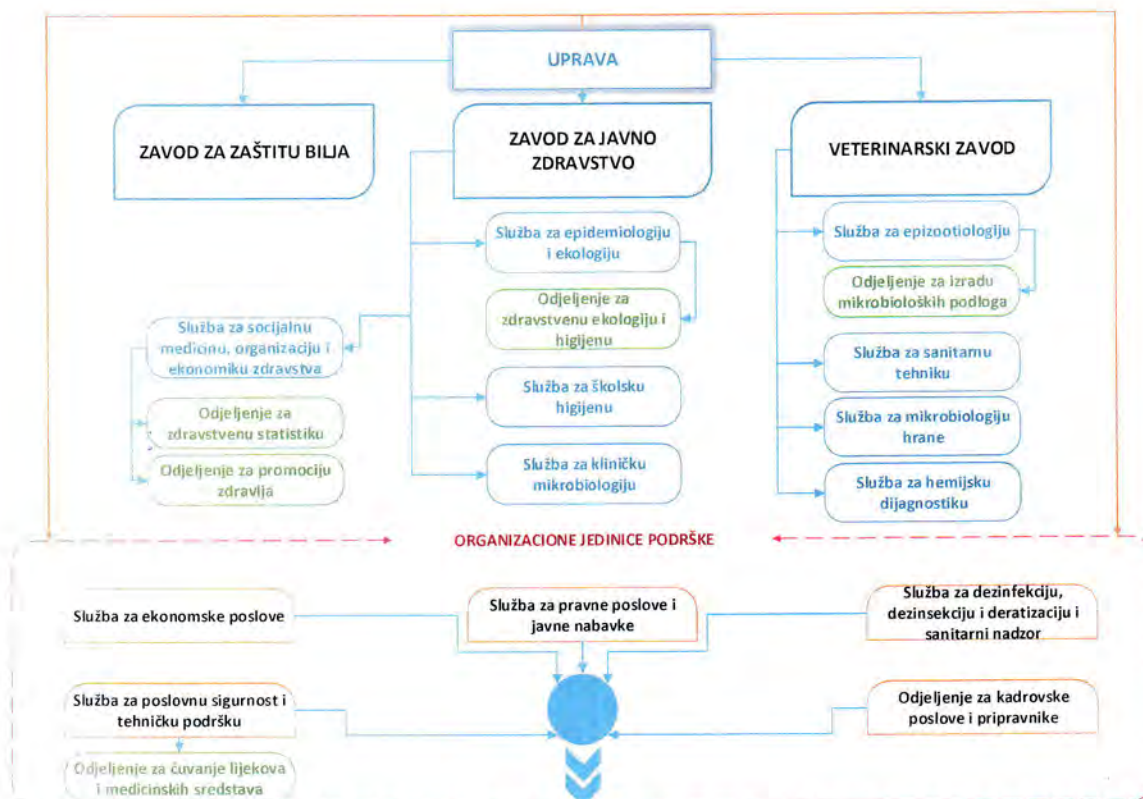
1.4. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Svi finansijski izvještaji JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za obračunski period od 01.01. do 31.12.2020. godine u potpunosti su urađeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i tumačenjima Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB). Finansijski izvještaji Instituta sačinjeni su po načelu historijskog troška. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim periodima predstavljenim u ovim finansijskim izvještajima i u skladu su sa računovodstvenim politikama korištenim u prethodnoj godini.

JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane primjenu računovodstvenih politika definisao je i internim Pravilnicima, usvojenim od starne Upravnog odbora Instituta.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

Sve navedene poslove Institut obavlja preko svojih organizacionih jedinica koje su uređene Statutom Zavoda i Pravilnikom o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom poslova i to:

3. LJUDSKI RESURSI

Najvažniji resurs Instituta su svakako njegovi uposlenici. Ukupan broj zaposlenih u Zavodu sa 31.12.2020. godine je bio 140, od čega je 11 pripravnika, tako da je broj radnika 129.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31.12.2020. godine. sa usporedbom na prethodnu godinu.

Radnici prema stručnoj spremi	Broj na dan 31.12.2019.	Broj na dan 31.12.2020.
NK radnici	7	8
KV radnici	1	1
SSS Nezdravstveni radnici	9	10
SSS Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	19	21
VŠ Nezdravstveni radnici	1	1
VŠ Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	35	38
VSS Nezdravstveni radnici	8	8
VSS Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	18	21
Doktori medicine	15	13
Doktor veterine	8	8
Ukupno zaposleni	121	129
Pripravnici	8	11
Ukupno angažovani	129	140

Od ukupnog broja zaposlenih (bez pripravnika) 69% zaposlenih ima univerzitetsko obrazovanje, 16,3% su doktori medicine i veterine, a 7,8% su doktori nauka ili magistri nauka.

4. USLUGE

Kako se može vidjeti u poglavlju «1.2. Djelatnost Instituta», Institut pruža dosta širok dijapazon usluga.

Dio tih usluga se pruža na osnovu ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja (javnozdravstvena djelatnost) koja je od interesa za osigurana lica Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK, samog Zavoda kao institucije (naravno u funkciji osiguranih lica). Dio ovih usluga se finansira sredstvima budžeta ZDK putem ministarstva zdravstva i ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

Poseban dio djelatnosti čini provođenje preventivno-promotivnih aktivnosti u školama na području Kantona (Školska higijena): antropometrijska mjerenja učenika sa ciljem praćenja rasta i razvoja školske djece; provođenje skrininga za rano otkrivanje poremećaja vida, sluha, deformiteta kičme i stopala; ispitivanje prehrambenih navika školske djece; širok dijapazon aktivnosti koje imaju za cilj uticaj

na razvoj zdravih stilova života (ishrana, fizičke aktivnosti, izbjegavanje konzumiranja duhana, alkohola i narkotika); aktivnosti koje poboljšavaju sigurnost djece u školama (poseban nadzor nad zdravstvenom ispravnošću hrane u objektima čije prehrambene proizvode konzumiraju školska djeca i omladina tokom boravka u školi, obuka iz prve pomoći za učenike i nastavno i drugo osoblje u školama, aktivnosti na prevenciji vršnjačkog nasilja, podizanje svijesti o rizicima virtualne stvarnosti-interneta); podizanje svijesti, znanja i stavova učenika i nastavnog osoblja o pojedinim bolestima koja su prisutna u školskoj populaciji (dijabetes, epilepsija, Downov sindrom...)

Dio aktivnosti iz djelokruga veterinarstva finansira se iz budžeta ZDK putem ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i u toku 2019. godine su obuhvatale: Kontrola i praćenje zoonoza na području ZDK, Razvoj pčelarstva u ZDK, Javno-zdravstveni aspekt klanja životinja u domaćinstvu, Suzbijanje ambrozije na ZDK.

Pregled pojedinih grupa usluga:

NAZIV USLUGE	Realizovano 2018	Realizovano 2019	Plan 2020	Realizovano 2020.	Index 2020/2019	Index Realizovano/Plan 2020.
Projekti koje finansira Budžet Kantona (Vrijednost u 000 KM)	265	309	338	213	69%	63%
Projekti koje finansira Fond zdravstvenog osiguranja (Vrijednost u 000 KM)	2.446	2.875	3.000	2.740	95%	91%
Aktivnosti Epidemiološke ambulante	Realizovano 2018	Realizovano 2019	Plan 2020	Realizovano 2020.	Index 2020/2019	Index Realizovano/Plan 2020.
Epidemiološki nadzor nad putnicima u tropske krajeve	444	428	450	344	80%	76%
Antirabična zaštita	115	100	100	144	144%	144%
Usluge Sanitarnog nadzora nad zaposlenima	Realizovano 2018	Realizovano 2019	Plan 2020	Realizovano 2020.	Index 2020/2019	Index Realizovano/Plan 2020.
Sanitarni pregledi	11.347	12.200	12.500	12.000	98%	96%
Bakteriološki pregled briseva guše i nosa	26.667	29.000	30.000	37.435	129%	125%
Mikroskopski pregledi stolice na parazite	4.931	3.900	4.100	15.101	387%	368%
Koprokultura na kiconoštvo	5.525	4.750	4.900	14.942	315%	305%
Obuka iz sanitarnog minimuma	1.791	1689	1750	1.258	74%	72%
Usluge veterinarskih laboratorija	Realizovano 2018	Realizovano 2019	Plan 2020	Realizovano 2020.	Index 2020/2019	Index Realizovano/Plan 2020.
Serološke, bakteriološke i parazitološke analize	2.726	5.930	7.000	15.762	266%	225%
Usluge Kontrole zdravstvene ispravnosti životnih namirnica	Realizovano 2018	Realizovano 2019	Plan 2020	Realizovano 2020.	Index 2020/2019	Index Realizovano/Plan 2020.
Mikrobiološka analiza hrane	6.600	6.970	7.100	6.606	95%	93%
Fizikohemijska analiza hrane	523	470	500	508	108%	102%
Mikrobiološka analiza vode	2.806	3.230	3.300	2.438	75%	74%
Fizikohemijska analiza vode	1803	1820	1900	1.378	76%	73%
Mikrobiološka analiza briseva	5.257	6.030	6.100	5.660	94%	93%

Usluge DDD	Real-izovano 2018	Realizo vano 2019	Plan 2020	Realizo vano 2020.	Index 2020/2019	Index Real-izovano/Plan 2020.
Dezinfekcija, dezinfekcija (obuhvat u 000 m ²)	1164	1621	1700	2.627	162%	155%
Deratizacija (obuhvat u 000 m ²)	721	433	400	688	159%	172%

Obzirom na veoma širok asortiman usluga, koje finansira Budžet Kantona i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, ove aktivnosti su izražene kvantitativno. Stoga su ove djelatnosti prikazane po vrijednosti pruženih usluga (u 000 KM).

U okviru poslova koji se finansiraju sredstvima Zavoda zdravstvenog osiguranja i budžeta Kantona preko Ministarstva zdravstva realizovane su sljedeće aktivnosti:

- **Kampanje promocije zdravlja (44 kampanje)**
- **Aktivnosti stručne podrške radu Zavodu zdravstvenog osiguranja**
- **Skrininzi za rano otkrivanje raka:**
 - skrining za rano otkrivanje raka grlića maternice (Papa bris)
 - skrining za rano otkrivanje raka dojke (mamografija)
- **Nadzor nad akutnim zaraznim bolestima i protivepidemijski rad**
- **Nadzor nad obaveznom imunizacijom**
- **Nadzor nad hladnim lancem**
- **Vakcinacija prema indikacijama**
- **Vođenje registra malignih neoplazmi za područje Kantona**
- **Nadzor nad TBC (NTP projekat)**
- **Praćenje kvaliteta i zdravstvene bezbjednosti kolektivne ishrane hospitaliziranih pacijenata u bolnicama na području kantona**
- **Nadzor nad higijenskom ispravnošću vode za piće u školskim objektima na području Zeničko-dobojskog kantona**
- **Praćenje zdravstvene bezbjednosti opskrbe vodom za piće iz lokalnih vodnih objektima na području Zeničko-dobojsko kantona**
- **Praćenje sanitarno-higijenskog stanja na području Kantona**
- **Praćenje i analiza zdravstvenog stanja stanovništva i funkcionisanja zdravstva**
- **Prikupljanje i obrada zdravstveno-statističkih podataka i statistička istraživanja u zdravstvu**

5. AKTIVNOSTI PROMOCIJE ZDRAVLJA, EDUKACIJE GRAĐANSTVA I MEDIJSKA PROMOCIJA

Aktivnosti promocije zdravlja kroz kampanje koje su rađene prema sljedećem rasporedu:

JANUAR

- Detoksikacija i oporavak organizam nakon praznika
- Kako se zaštititi od hladnoća i bolesti uzrokovanih zahlađenjem
- Europska sedmica prevencije karcinoma grlića maternice

FEBRUAR

- Promocija projekta besplatne mamografije
- Provođenje projekta «Reproduktivno zdravlje djevojčica – zdrave, snažne, edukaovane» u osnovnim školama na području ZDK
- Provođenje projekta «Povećanje sigurnosti u školama» u srednjim školama na području ZDK u saradnji sa Upravom policije MUP-a ZDK

MART

- Projekat «Zdravlje žene»
- Promocija zdravlja sluha i zaštite sluha kod djece i omladine – prezentacija rezultata skrininga za rano otkrivanje poremećaja sluha kod učenika u školama na području ZDK (Povodom Svjetskog dana uha i sluha)
- 22.03. – Svjetski dan voda
- 24.03. – Svjetski dan borbe protiv tuberkuloze

APRIL

- Pravilna prehrana postača tokom Ramazana – savjeti nutricioniste
- Europska sedmica imunizacije
- 07.04. – Svjetski dan zdravlja

MAJ

- Međunarodni dan fizičke aktivnosti 10.05.
- 20.05. – Svjetski dan pčela
- 31.05. – Svjetski dan bez duhanskog dima
- Europska sedmica borbe protiv debljine 22.05.-29.05.

JUNI

- Savjeti za sdravo i sigurno ljeto
- Sunčanica i toplotni udar
- Zdravstvena korist i rizici upotrebe bazena za rekreaciju
- Svjetski dan mlijeka 01.06.
- 05.06. – Svjetski dan zaštite okoliša
- 06.06. – Svjetski dan zoonoza
- 07.06. – Svjetski dan sigurnosti hrane
- Svjetski dan dobrovoljnih davalaca krvi 14.06.
- Projekat podizanje svijesti o oralnom zdravlju među djecom u predškolskim ustanovama «Oralna higijena i zaštita od sunca»

JULI

- 28.07. – Svjetski dan borbe protiv hepatitisa

AVGUST

- 01.-07.08. – Svjetska sedmica dojenja

SEPTEMBAR

- 16.09. – Svjetski dan zaštite ozonskog sloja
- 28.09. – Svjetski dan borbe protiv bjesnoće – Veterinarski zavod
- Svjetski dan srca (zadnja nedjelja u mjesecu prema SZO)

OKTOBAR

- Dolazi nam glavni val ovosezonske gripe – preporuke stanovništvu
- 02.10. – Svjetski dan domaćih životinja – Veterinarski zavod
- 04.10. – Svjetski dan borbe protiv raka dojke
- 04.10. – Svjetski dan zaštite životinja – Veterinarski zavod
- 10.10 Svjetski dan mentalnog zdravlja
- 16.10. – Svjetski dan hrane
- 18.10. Svjetski dan protiv osteoporoze
- 29.10. Svjetski dan borbe protiv moždanog udara

NOVEMBAR

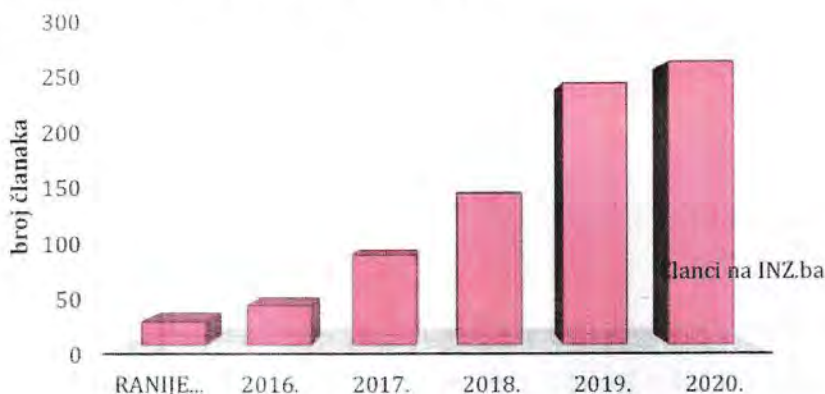
- 03.11. – One health day
- 11.11.-15.11. – World antibiotic awareness week
- 14.11. Svjetski dan borbe protiv dijabetesa
- 19.11. – Svjetski dan hronične opstruktivne plućne bolesti

DECEMBAR

- 01.12. - Svjetski dan borbe protiv AIDS-a

Ukupno **267 članaka** na INZ.ba: U 2019. je bilo 247, u 2018. 143,

Članci na INZ.ba

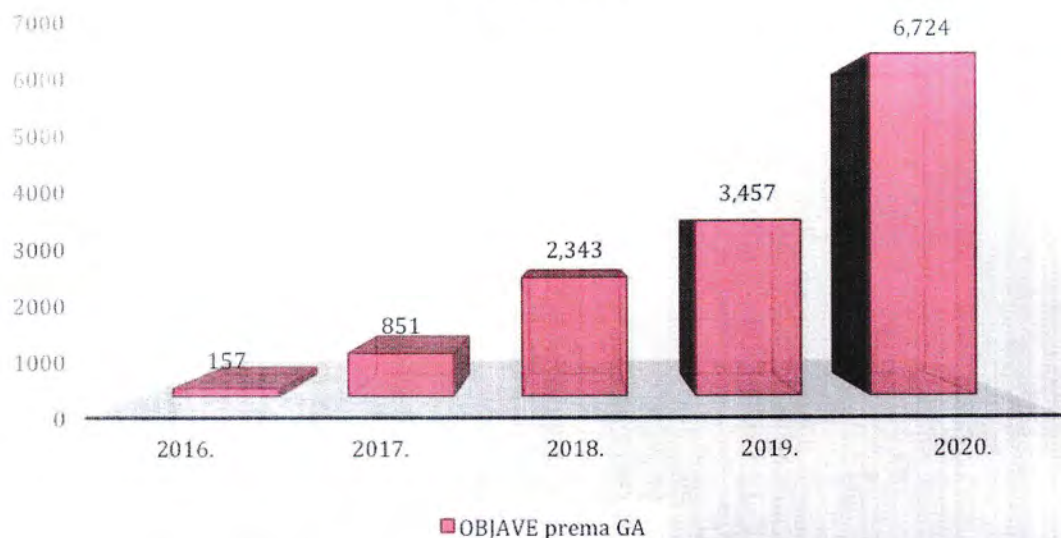
	ranije...	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
■ Članci na INZ.ba	22	37	85	143	247	267

Zabilježili smo **155 gostovanja**, specijalna javljanja, emisije i učešća u programima, koja nisu zabilježena u okviru redovnog press clippinga. (U 2019. godini 132 gostovanja).

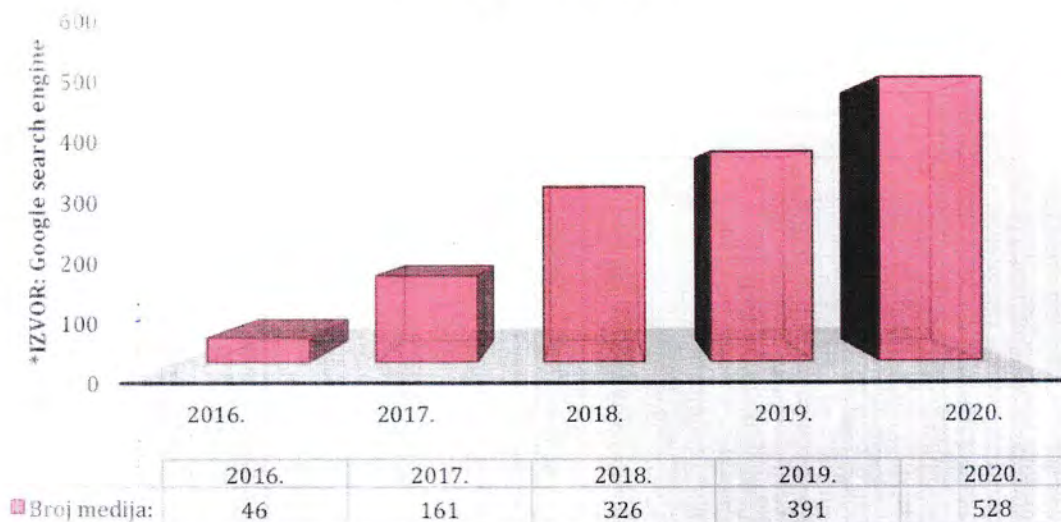
Čak **6.724 objava u elektronskim medijima/portali**, 94,5% više u odnosu na 3457 u 2019. godini, a skoro trostruko više od 2018. (2.343),

OBJAVE

U 2020. je **518 medija objavio nešto o INZ**, u 2019. godini je bilo 391 medij, godinu ranije ih je bilo 326, u 2017. samo 167, a u 2016. samo 46.

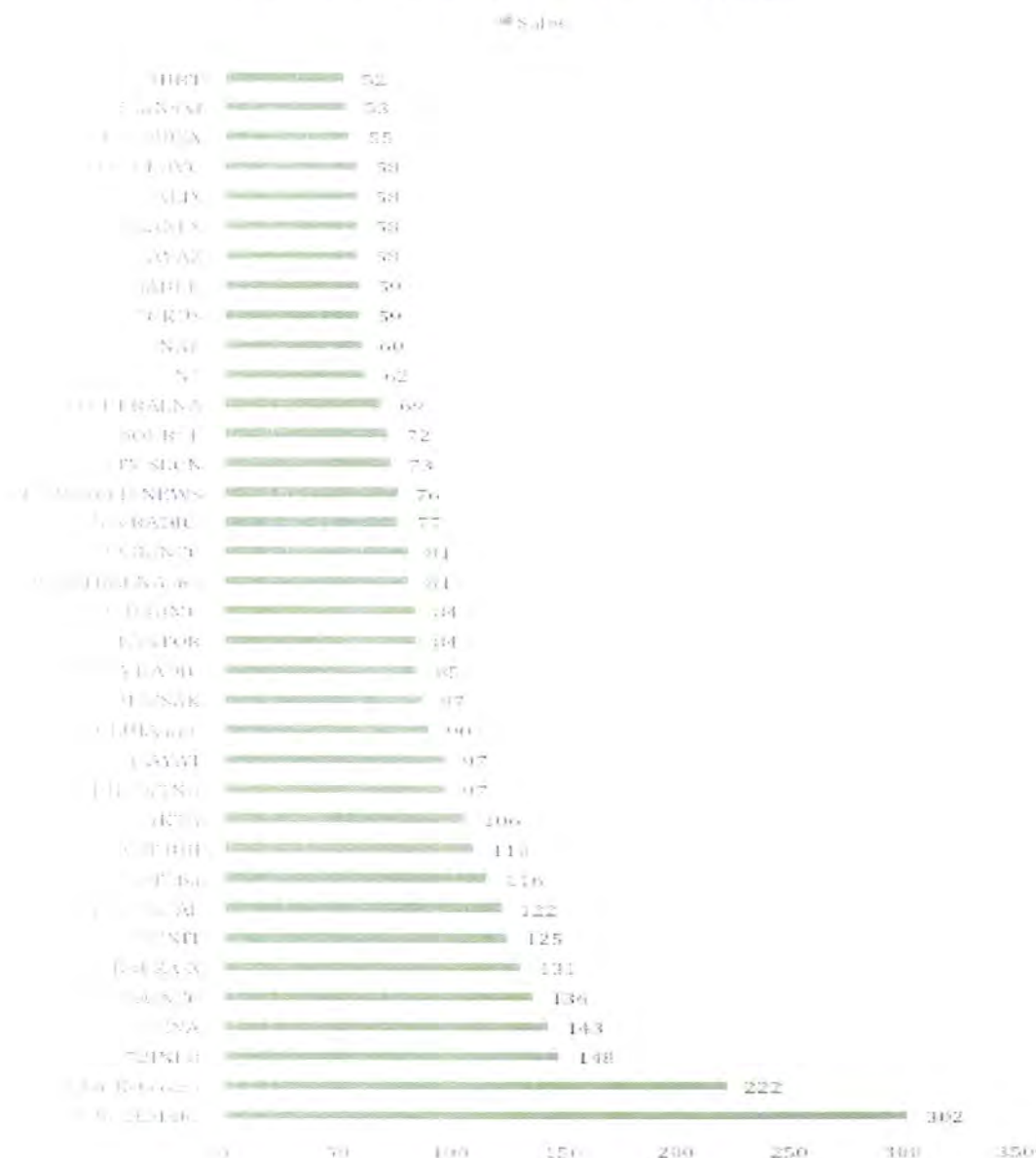
Broj medija:

36 medija/portala je objavilo više od 50 informacija, što znači kontinuiranu prisutnost u medijima.

MEDIJI SA NAJVIŠE OBJAVA

Portal Moje zdravlje kontinuirano objavljuje tekstove o zdravlju, a Jedno zdravlje / One Health specijalizovane članke o ovom konceptu zdravlja.

Osim u svim krajevima BiH, nekoliko naših članaka su prenijeli mediji u Hrvatskoj, Crnoj Gori, Kosovu, Vojvodini, Sandžaku i Srbiji.

Na FB stranici tokom 2020. godine postavljeno je 180 videa. (2019 160; 2018. 144)

Svaki video pojedinačno, imaju od nekoliko stotina do skoro 80.000 pregleda.

Naše video sadržaje na FB je imalo 296.285 pregleda (198.910 u 2019; 104.100 u 2018.).

Uvažavajući principe marketinga kao posebne nauke i metodologije, primijenili smo tu metodologiju, prije svega u našim zdravstveno-promotivnim kampanjama, a sa ciljem da naše poruke dopru do što većeg članova ciljane populacije, kao i da dopru

na pravi način i proizvedu odgovarajući uticaj. Mi zdravstveno-promotivne kampanje ne radimo radi kampanja, nego da proizvedemo određenu promjenu u znanju stavovima, a posebno ponašanju građana. Iz tog razloga nije svejedno kako smo i kojim komunikacionim kanalima te poruke prenijeli.

Javno – zdravstvene kampanje, kao i uopće djelatnost Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica su tokom 2020. dobile značajno veći medijski prostor, doseg i efikasnost na području Kantona, ali i cijele BiH pa i šire.

Kampanje su planirane, pripremane i provođene prema unaprijed utvrđenom i odobrenom Kalendaru događaja za cijelu godinu. Međutim, drukčiji pristup na osnovu instrukcija, savjeta i koordinaciji novouspostavljenog Centra za promociju zdravlja, donijeli su fascinantne rezultate.

BITNO je naglasiti da su navedeni rezultati DIO ukupne slike, obzirom da je objektivno do 50 posto rezultata, objava u medijima ostalo nepokriveno ovim izvještajem, jer mediji nemaju obavezu, niti običaj, da dostave informaciju o objavi, te da je Izvještaj koncentrisan na elektronske web medije, dok printani, kao i elektronski (radio, TV) mediji su prisutni u manjem obimu.

Članci objavljeni na www.inz.ba tokom 2020.godine

JANUAR

VIDEO: Zajedno prema Čistoj Rijeci Bosni 06/01/2020 u 12:31

Čestitka za Božić 06/01/2020 u 17:11

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 01. sedmica 2020. 07/01/2020 u 11:58

TOKSOKAROZA: Tiha prijetnja sa progresivnim uticajem na javno zdravlje 07/01/2020 u 17:06

VIDEO: Rezime 2019. za BHT – direktor Huseinagić o radu INZ-a 08/01/2020 u 11:38

Detoksikacija organizma – ne samo nakon praznika nego svaki dan! 10/01/2020 u 9:43

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 02. sedmica 2020. 14/01/2020 u 15:33

Uradite pregled dok još nemate simptome – Izaberi život – Pobijedi stid – Uradi PAPA test 20/01/2020 u 11:07

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 03. sedmica 2020. 21/01/2020 u 12:57

Služba za školsku higijenu INZ pionir systemske brige o zdravlju učenika u BiH 22/01/2020 u 10:47

Ambasadorica Indonezije u BiH posjetila INZ 27/01/2020 u 16:41

Svaki deseti pregledani učenik u ZDK dobio uputnicu za pregled vida, kičme ili stopala 29/01/2020 u 8:35

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 04. sedmica 2020. 29/01/2020 u 9:55

Informacije i preporuke WHO u vezi korona-virusa 29/01/2020 u 12:25

Erna Terzić i Amela Zukić predavači na edukaciji Komore medicinskih sestara – tehničara ZDK 30/01/2020 u 18:09

Savjeti i zaštita od koronavirusa 30/01/2020 u 18:38

Radionica Akcione grupe Čista rijeka Bosna 31/01/2020 u 12:18

Zdravstvo ZDK spremno da odgovori izazovima širenja korona virusa 31/01/2020
u 13:21

FEBRUAR

Projekt INZ-a za učenice šestih razreda okončan i u Žepču 03/02/2020 u 8:39
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 05. sedmica 2020.
05/02/2020 u 11:39
Ministarstvo zdravstva ZDK imenovalo Krizni štab za praćenje novog koronavirusa
05/02/2020 u 15:09
Predavanje za osnovce KŠC-a „Sveti Pavao“ o prevenciji gripe i zaraznih bolesti
06/02/2020 u 11:23
Skupština ZDK prihvatila Informaciju INZ-a zdravstvenom stanju stanovništva i
organizaciji zdravstva 07/02/2020 u 18:36
VIDEO: Pogledajte gostovanje dr. Fatime Bašić u programu TV Zenica 09/02/2020
u 12:47
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 06. sedmica 2020.
11/02/2020 u 12:24
Upozorenje: slučajevi ptičije ili kokošije gripe mogući u regionu i BiH 13/02/2020
u 9:02
PRIJAVITE SE: prvi Međunarodni kongres laboratorijske dijagnostike, 25.-27. 09. u
Zenici 14/02/2020 u 14:46
Stručno predavanje za zdravstvene radnike o korona virusu Covid-19 14/02/2020
u 16:42
Šta ne znamo o pčelama, šta trebaju znati pčelari, a šta kupci proizvoda od pčela
18/02/2020 u 9:20
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 07. sedmica 2020.
19/02/2020 u 7:16
Za tri godine 465 krivičnih djela i prekršaja maloljetnika u ZDK – razlog za
neprekidnu edukaciju i savjete 25/02/2020 u 9:01
Preporuke INZ-a za očuvanje i jačanje zdravlja u doba pandemije koronavirusa
25/02/2020 u 9:28
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 08. sedmica 2020.
25/02/2020 u 13:53
Sve o COVID-19 koronavirusu na jednom mjestu – savjeti, preporuke, pitanja i
odgovori, brojevi telefona, naredbe.... 25/02/2020 u 14:28
Korisne informacije o novom koronavirusu (COVID-19) 25/02/2020 u 22:56
VIDEO SEKCIJA: Sve o Covid-19 u video priložima 25/02/2020 u 22:59
Naredbe Fed. i Kant.Štaba civilne zaštite, te federalnog Ministarstva zdravstva
25/02/2020 u 23:02
O koronavirusu, preporuke WHO, tok širenja.... 25/02/2020 u 23:09
Najveći štetočina na pčelinjacima – Važnost proljetnog pregleda pčelinjih zajednica
26/02/2020 u 11:16
Dobra poljoprivredna praksa na farmama i modernizacija su ključ uspjeha
27/02/2020 u 15:37
Dom zdravlja Zenica: O novom Corona virusu sa epidemiološkog aspekta – prim. dr.
Fatima Bašić 28/02/2020 u 21:56

MART

Za žene u dobi od 30 do 60 godina: Odvoji vrijeme za sebe, prijavi se u projekat
“Želim biti zdrava!” 03/03/2020 u 13:07
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 09. sedmica 2020.
03/03/2020 u 16:06

VIDEO+FOTO: Preventivni mamografski pregledi u ZDK – 7.901 pregleda, 188 žena upućeno na dalju dijagnostiku 04/03/2020 u 14:31

Odabrano trideset učesnica projekta “Želim biti zdrava” 06/03/2020 u 13:50

Premijer sa članovima Kriznog štaba, u ZDK nema potvrđenih slučajeva zaraze korona virusom 06/03/2020 u 13:55

Krizni štab u FBiH izdao novu naredbu: Zabraniti posjete bolnicama, ne održavati javne skupove... 09/03/2020 u 11:12

U Zenici o nedostacima programa imunizacije u ZDK i cijeloj BiH 09/03/2020 u 15:51

Krizni štab: Prvi slučaj COVID-19 korona virusa registrovan u Zenici 09/03/2020 u 22:58

VIDEO: Odluke Kriznog štaba za borbu protiv korona virusa i Ministarstva obrazovanja ZDK 11/03/2020 u 21:44

Federalno ministarstvo zdravstva pooštrilo naredbu zbog koronavirusa 12/03/2020 u 15:57

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 10. sedmica 2020. 12/03/2020 u 16:34

Bh. privrednici i stručnjaci za hranu rame uz rame sa evropskim kolegama najesen u Opatiji 13/03/2020 u 11:06

VIDEO: Nova Naredba Kriznog štaba za borbu protiv koronavirusa – petak 13.03.2020. 13/03/2020 u 15:16

VIDEO: Direktor Huseinagić u programu N1 o opasnostima od koronavirusa i zdravstvenom stanju u BiH 13/03/2020 u 20:28

VIDEO: Pogledajte najnoviju Naredbu Kriznog štaba ZDK i izjave članova Štaba za borbu protiv koronavirusa 16/03/2020 u 17:38

Covid-19 u usporedbi s ostalim virusima koje smo imali zadnjih godina (VIDEO) 16/03/2020 u 18:37

Maja Trifković: Jako je bitno jačanje imuniteta tijekom cijele godine za lakšu obranu organizma u sezoni virusa 17/03/2020 u 7:37

Premijer ZDK u posjeti INZ: U samoizolaciji više od 700 osoba u ZDK, poduzete mjere Štaba ocijenjene vrlo pozitivnim 17/03/2020 u 12:57

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 11. sedmica 2020. 18/03/2020 u 1:12

Preuzmite i pročitajte Naredbe FŠCZ povodom proglašenja stanja nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) 18/03/2020 u 7:29

VIDEO: Gostovanje direktora INZ-a prim. dr. Huseinagića u programu FTV 18/03/2020 u 8:54

Neophodna hitna dezinfekcija svih javnih i kontakt-površina, slijedite pozitivne primjere 19/03/2020 u 9:08

VIDEO: Tribina Udruženja BATON – gosti prim.dr. Huseinagić i dr. Bašić 20/03/2020 u 8:27

Pročitajte i primjenjujte važne preporuke: Ne dozvolite da prenošenjem virusa naškodite drugima 20/03/2020 u 13:40

VIDEO+FOTO NA LICU MJESTA: na UNZE počelo 3D printanje zaštitnih vizira koji mogu pomoći zdravstvenim radnicima 21/03/2020 u 21:02

Dostupna GIS aplikacija Federalne uprave civilne zaštite 23/03/2020 u 0:00

Savjeti INZ-a za očuvanje i jačanje zdravlja u borbi protiv koronavirusa 23/03/2020 u 9:20

Zaštita pčela i drugih oprašivača kroz bolju saradnju pčelara-voćara-povrtlara i ratara 24/03/2020 u 13:28

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 12. sedmica 2020. 24/03/2020 u 14:18

Iskoristiti krizu kao šansu: Apel poljoprivrednim proizvođačima u BiH 27/03/2020 u 9:33
Da li testirati na Covid-19? 28/03/2020 u 23:01
PRESS Kantonalnog štaba CZ i Kriznog štaba za praćenje Covid-19 Ministarstva zdravstva ZDK 29/03/2020 u 18:17
Pojašnjenje struke: Kada i kome je potrebno testiranje na Covid-19? 31/03/2020 u 8:25
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 13. sedmica 2020. 31/03/2020 u 15:39

APRIL

Svjetski dan svjesnosti o autizmu 02/04/2020 u 6:45
SZO, UNICEF i CRVENI KRST/KRIŽ: "Društvena stigma povezana s bolešću COVID-19" 03/04/2020 u 10:48
INZ kontrolira stanje i spremnost domova zdravlja za nadzor i upravljanje epidemijom koronavirusa 03/04/2020 u 12:15
Poslušajte gostovanje dr. Huseinagića u programu BH Radija 1 03/04/2020 u 15:37
Važne zdravstvene preporuke za sve penzionere uoči početka uručivanja penzija 04/04/2020 u 9:11
Saradnja u oblasti prevencije širenja koronavirusa: INZ i Crveni križ Grada Zenica u saradnji 05/04/2020 u 10:37
BHRadio 1: Preporuke penzionerima uoči izlaska ili prijema penzija 05/04/2020 u 11:59
Savjeti za roditelje i djecu u doba izolacije zbog virusa – pravo je vrijeme za uvođenje zdravih životnih stilova 06/04/2020 u 7:51
Danas je Svjetski dan zdravlja – ove godine je njegova tema aktuelnija nego ikad 07/04/2020 u 7:30
VIDEO: Nino Hasanica u programu TVSA 07/04/2020 u 13:36
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 14. sedmica 2020. 07/04/2020 u 15:10
Savjeti i preporuke oko prehrane tokom izolacije i pandemije zbog koronavirusa 08/04/2020 u 8:19
INZ provodi nadzor domova zdravlja u ZDK za suočavanje sa koronavirusom 08/04/2020 u 8:52
INZ saraduje sa obrazovnim institucijama u ZDK u prevenciji širenja Covida-19 09/04/2020 u 10:13
Zaštiti sebe da bi mogao zaštititi druge: Interne mjere zaštite INZ-a 09/04/2020 u 15:22
Poslušajte gostovanje nutricionistice INZ Maje Trifković na BH Radiju 1 09/04/2020 u 15:59
Nino Hasanica gost u programu OBN-a 10/04/2020 u 8:00
Korisni savjeti – koliko zemljišta i posla je potrebno da prosječna bh. porodica proizvodi hranu za sebe 10/04/2020 u 8:44
Dr. Huseinagić gost Novog dana – jutarnjeg programa N1 televizije 10/04/2020 u 9:56
INZ: Završen nadzor u dvanaest općina, slijedi analiza zabilježenog 10/04/2020 u 12:50
Važno je znati – utjecaj skladištenja, obrade i korištenja hrane na njen rok trajanja 13/04/2020 u 8:44
VIDEO: Gostovanja zvaničnika INZ u TV programima OBN-a, RTV7 Tuzla... 13/04/2020 u 22:30

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 15. sedmica 2020.
14/04/2020 u 16:08

Kako zaražene ili osobe u izolaciji trebaju postupati sa otpadom? 15/04/2020 u
9:07

Stres u doba pandemije i izolacije – kako nastaje i važnije – kako ga eliminisati ili
ublažiti 16/04/2020 u 9:13

Važno je znati: Kako postupiti i koga zvati u slučaju respiratorne infekcije 17/04/2020
u 8:29

VIDEO x3: pogledajte gostovanja na OBN-u i BHT-u 18/04/2020 u 13:20

Tri seta preporuka građanima: Kako sačuvati sebe i druge od unošenja virusa u
kuću ili stan 20/04/2020 u 9:17

VIDEO+AUDIO: Gostovanja u programima Radija Zenit, Običnog radija Mostar i
Radija FBiH 20/04/2020 u 17:13

Savjeti za zaposlenike i uprave preduzeća i institucija – zdravi svi na poslu, zdravi
svi kod kuće 21/04/2020 u 8:38

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 16. sedmica 2020.
21/04/2020 u 15:28

FOTO: Korona će proći – plakati INZ-a u gradovima i općinama ZDK 21/04/2020
u 16:10

Preporuke iz INZ-a: Važnost pravilne ishrane u Ramazanu pod okolnostima izolacije
je još izraženija 22/04/2020 u 8:13

Danas je Dan planete Zemlje 22/04/2020 u 13:01

Savjeti za one koji njeguju dementne osobe u doba pandemije Covid-19 23/04/2020
u 8:36

Opća zaštita od (korona) virusa 24/04/2020 u 8:35

Danas je Svjetski dan veterinara 25/04/2020 u 12:22

Važne napomene: Mjere su ublažene, ali opasnost zaraze je ostala 25/04/2020
u 16:49

Preporuke za prestanak pušenja, posebno tokom pandemije koronavirusa
27/04/2020 u 11:16

Preporuke za sahranu osobe preminule od Covid-19 28/04/2020 u 12:03

Zahvalnice INZ-u za pomoć u sprečavanju pandemije iz AMZ-a i ZIKO-a 28/04/2020
u 13:11

Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 17. sedmica 2020.
29/04/2020 u 12:46

VIDEO x5: INZ preporuka svim vrtićima i roditeljima o pranju zuba i ruku u vrijeme
pandemije 29/04/2020 u 14:27

Produženi vikend i Prvomajski praznici – prilika za izlet, ali i širenje zaraze – poštuju
upute nadležnih 30/04/2020 u 8:10

MAJ

Edukacija djevojčica o reproduktivnom zdravlju “preseljena” na online
platforme 04/05/2020 u 12:06

Pozitivni na Covid-19 i njihove porodice nerijetko su predmet osuda i napada
05/05/2020 u 8:57

U programima Radija Federacije i BH Radija 1 gostovali stručnjaci INZ-a 05/05/2020
u 13:52

INZ: preporuke za studente 05/05/2020 u 14:53

Preporuke i važnost fizičke aktivnosti u vrijeme pandemije 06/05/2020 u 9:56

Savjeti za trudnice u vrijeme pandemije 06/05/2020 u 15:12

Savjeti vlasnicima domaćinstava i vrtova: Vrijeme za borbu protiv šimširovog
moljca 07/05/2020 u 9:06

Svim bh. kompanijama dostupno besplatno online izdanje Vodiča za unapređenje biosigurnosti u proizvodnim objektima 07/05/2020 u 12:48
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 18. sedmica 2020. 07/05/2020 u 16:14
Preporuke za hronične bolesnike u vrijeme pandemije Covid-19 08/05/2020 u 8:26
INZ: Važno je znati – dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija kao preventivne mjere 11/05/2020 u 8:18
Zdravlje za sve – danas je Međunarodni dan sestrinstva 12/05/2020 u 7:52
Huseinagić: Mjere ukidamo zbog privrede, ali poslodavci su odgovorni za ljude 12/05/2020 u 12:15
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 19. sedmica 2020. 12/05/2020 u 15:00
Vrijeme je za pojačan oprez – pčele oprašivanjem donose bolji urod voću, ali ih mala nepažnja može ubiti 13/05/2020 u 8:22
FOTO+VIDEO: Preporuke za goste i osoblje u ugostiteljskim objektima 13/05/2020 u 16:21
Kako osigurati zdravo okruženje za svu djecu u vrtićima 14/05/2020 u 8:28
Važne preporuke u vezi sa dezinfekcijskim barijerama ispred objekata 15/05/2020 u 10:51
Uspješno okončan projekt INZ: O reproduktivnom zdravlju sa 2.300 djevojčica 18/05/2020 u 9:48
Upozorenje stručnjaka: Oprez je neophodan kako se zaštitili od bilo kojeg virusa 19/05/2020 u 8:07
Nadzor nad gripom u ZDK – sezona 2019/2020. – stanje 20. sedmica 2020. 19/05/2020 u 15:09
VIDEO+FOTO: Svjetski dan pčela – Koliko smo zaista svjesni njihovog značaja? 20/05/2020 u 7:23
INZ priredio Vodič za unapređenje sigurnosti i procedure za sportsko-rekreativne aktivnosti 21/05/2020 u 9:11
INZ u naredna tri mjeseca provodi obaveznu dezinfekciju u svim općinama ZDK 22/05/2020 u 14:20
Novi set instrukcija INZ-a namijenjen ustanovama za brigu o djeci i odraslim sa posebnim potrebama 27/05/2020 u 10:16
Saradnja INZ sa studentima UNZE 28/05/2020 u 15:15
Interni krizni štab 28/05/2020 u 15:58
Dopune i izmjene preporuka predškolskim ustanovama 30/05/2020 U 08.00

JUNI

Epidemiološke preporuke za sigurno održavanje ispita na univerzitetima 01/06/2020 u 10:21
Smjernice za sigurno korištenje i život u studentskim centrima i đlačkim domovima dok traje pandemija Covid-19 04/06/2020 u 12:29
In memoriam: Prof. dr. Smajil Durmišević 04/06/2020 u 14:56
VIDEO: Tim Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) podržao pristup ZDK u borbi protiv pandemije koronavirusa 04/06/2020 u 18:33
VIDEO+FOTO: Peti juni – Svjetski dan zaštite okoliša – vrijeme za prirodu 05/06/2020 u 7:39
VIDEO+FOTO: Komemoracija povodom smrti profesora Smajila Durmiševića 05/06/2020 u 15:41
PRIČE S TERENA: Kako je ugašeno žarište u Maglaju 05/06/2020 u 16:19

Danas je Svjetski dan sigurnosti hrane – ona je posao svih nas 07/06/2020 u 7:00
VIDEO: IZ PRAVOG UGLA TV K3 – Sačuvajmo pčele i sačuvaćemo živi svijet na Zemlji 07/06/2020 u 21:45
VIDEO+AUDIO: O Međunarodnom danu sigurnosti hrane u programima Radija Federacije i TV Sarajevo 07/06/2020 u 22:35
Koronavirus u vašem gradu – oprez i odgovornost su i dalje jedina opcija – zato je neophodno pročitati važne upute! 09/06/2020 u 9:57
INZ objavio preporuke za ustanove kulture i srodne djelatnosti u doba pandemije 09/06/2020 u 11:21
Ponovno registrovano bjesnilo je neizlječivo i smrtonosno, zato je neophodna prevencija 11/06/2020 u 8:00
Video/Audio: Gostovanje Jasmina Dizdarevića na BIR Radiju 12/06/2020 u 11:38
Međunarodni dan dobrovoljnih darivalaca krvi 14. juni 14/06/2020 u 16:04
Preporuke za banjsko-rekreativne objekte i bazene 15/06/2020 u 9:01
U projektu "Oralna higijena" učestvovalo 900 djece u predškolskim ustanovama ZDK 16/06/2020 u 6:56
VIDEO: O hrani i prehrambenim navikama u školama na BHT-u Nino Hasanica 16/06/2020 u 14:10
INZ Zenica dobio interne auditore ISO 9001:2015 20/06/2020 u 12:52
Dr. Bajraktarević: Predrasude su odraz neznanja, znanje i informisanost će i ovaj put pobijediti virus 22/06/2020 u 6:30
VIDEO: Benjamin Čaušević gost Agro Ekologike na BHT-u 22/06/2020 u 21:36
VIDEO x2: Dr. Huseinagić u programu N1, dr. Kozica gost TVSA 24/06/2020 u 10:09
Priznanja CK ZDK: Laureati dr. Fatima Bašić i prim.dr. Senad Huseinagić 30/06/2020 u 11:50

JULI

Savjeti za zdravo i sigurno ljeto 01/07/2020 u 7:58
VIDEO x4: O zdravom i sigurnom ljetu u programima BHT1, BHR1, TVSA i N1 03/07/2020 u 13:03
VIDEO: Predavanje prim.dr. Huseinagića "Model kontrole širenja infekcije COVID-19 infekcije" 03/07/2020 u 15:54
Napomene za zdravstvene ustanove i zdravstvene radnike 03/07/2020 u 20:32
VIDEO: Kako se pravilno hraniti tokom ljeta 06/07/2020 u 7:57
VIDEO+FOTO: Poziv na akciju – Doba je rasta ambrozije, zaustavimo je na vrijeme 08/07/2020 u 7:33
VIDEO: Gostovanja – prevencija i edukacija u programima BHT, FTV, TVSA... 13/07/2020 u 10:02
Zdravlje korisnika kurbanskog mesa je glavni prioritet svih u procesu klanja kurbana 14/07/2020 u 7:25
Predstavnik INZ na skupu o detektovanju salmonele u Banjoj Luci 15/07/2020 u 14:34
Sastanak u Općini Doboj-Jug: Sistemski pristup borbi protiv ambrozije 16/07/2020 u 9:40
PRENOSIMO – Al Jazeera Balkans – Kako je izgledalo testiranje prve osobe zaražene COVID-om 19 u FBiH 22/07/2020 u 18:09
Uoči Kurban-bajrama: Preporuke IZ BiH, Agencije za halal i INZ-a u vezi klanja kurbana, zbrinjavanja mesa i otpada 23/07/2020 u 7:45

Al Jazeera Balkans o dr. Alisu Kozici: Priča ljekara koji je Maglaj spasio od epidemije COVID-a 19 23/07/2020 u 21:33

Razgovori o zajedničkim projektima i saradnji INZ-a i Općine Usora 24/07/2020 u 11:22

VIDEO: Huseinagić – Moramo povećati stepen poštivanja individualne i zaštite drugih 24/07/2020 u 16:10

Dr. Senad Huseinagić: Koronu trebamo 'razvući' na što duži vremenski period 27/07/2020 u 11:31

Svjetski dan hepatitisa – zajedničkim djelovanjem do budućnosti bez hepatitisa u svijetu 28/07/2020 u 8:58

Nova aktivnost: INZ započeo projekt mjerenja polena u zraku i izradu kalendara alergija 29/07/2020 u 6:51

Huseinagić za Poslovne novine: INZ spreman da odgovoriti na sve izazove 30/07/2020 u 7:40

AUGUST

Svjetska sedmica dojenja od 1. do 7. avgusta – Podržite dojenje za zdraviju Planetu 01/08/2020 u 6:56

U toku je Svjetska sedmica dojenja: poslušajte najvažnije prehrambene preporuke trudnicama i dojiljama 03/08/2020 u 7:44

VIDEO+AUDIO: O prehrani, aktuелnoj situaciji, mjerenju polena, u programima RTV kuća širom BiH 07/08/2020 u 12:52

Monitoring polena – izvještaj 05.08.2020. 07/08/2020 u 13:17

Monitoring polena – Izvještaj o koncentraciji polena 05.-12.08.2020. 14/08/2020 u 14:38

Premينو Dželal Imamović 17/08/2020 u 19:47

INZ prošao provjere i primio Certifikat o akreditaciji BATA-e 18/08/2020 u 20:49

Zdravstveni stručnjaci u ZDK usavršavaju "praćenje COVID-19 kontakata" u FBiH 19/08/2020 u 17:37

Monitoring polena – Izvještaj o koncentraciji polena 13.-19.08.2020. 21/08/2020 u 16:11

VIDEO: INZ predstavio i objavio Set procedura, preporuka i smjernica za učenike, studente, roditelje, osoblje škola i fakulteta 24/08/2020 u 16:14

Svim obrazovnim institucijama u BiH na raspolaganju INZ-ova elektronska brošura "Škole i COVID-19" 27/08/2020 u 10:12

Monitoring polena 19.-25.08.2020. 28/08/2020 u 23:47

Besplatni Vodič za unaprijeđenje sigurnosti hrane – Zdrava hrana preduvjet za uspješno društvo 31/08/2020 u 9:09

SEPTEMBAR

Timovi INZ-a u posjeti školama u ZDK uoči početka nastave u više od 200 školskih objekata 01/09/2020 u 9:36

VIDEO: Epidemiološka situacija u ZDK ulazi u mirniju fazu, nastava može početi 8. septembra 02/09/2020 u 16:02

Online edukacija za sportske trenere za sigurno održavanje trenažnih procesa u doba pandemije 03/09/2020 u 14:35

Monitoring polena 26.08.-01.09.2020. 04/09/2020 u 15:32

FOTO: NS BiH i INZ proveli sve pripremne dezinfekcione mjere za mečeve u Zenici 06/09/2020 u 15:33

Za sve škole i fakultete u BiH: Plakati, leci i brošure INZ-a za sigurniji početak školske godine 07/09/2020 u 10:17

Prijevoz je važna karika u epidemiološki sigurnom pohađanju nastave 08/09/2020 u 11:29
Nakon vrtića, osnovnih i srednjih škola, INZ-ove preporuke i mjere stručnjaka i na fakultetima UNZE 09/09/2020 u 12:23
Monitoring polena 02.-08.09.2020. 11/09/2020 u 14:26
Ozon za život – 16.09. – Svjetski dan zaštite ozonskog omotača 15/09/2020 u 13:28
Monitoring polena 09.09.-15.09.2020. 18/09/2020 u 15:11
INZ u saradnji sa lokalnim ustanovama jača biosigurnost vrtića 21/09/2020 u 9:36
ZDK i regija Pijemonte realizuju projekat ranog otkrivanja i liječenja raka dojke 23/09/2020 u 8:09
Monitoring polena od 16.09. -22.09. 2020. 25/09/2020 u 16:31
Svjetski dan srca 2020. – 27.09. 27/09/2020 u 10:55

OKTOBAR

FOTO: INZ u društvu najvećih i najboljih u BiH 01/10/2020 u 8:54
FOTO: Seminar INZ-a za zdravstvene profesionalce u ZDK 01/10/2020 u 14:07
Šta obavezno trebaju znati i primjeniti organizatori edukacija, seminara i sličnih skupova u vrijeme pandemije COVID-a 19 02/10/2020 u 10:34
Monitoring polena 23.09.-27.09.2020. 02/10/2020 u 16:10
Međunarodni kongres o sigurnosti i kvaliteti hrane ipak online od 10. do 13. novembra 05/10/2020 u 9:41
Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 40. sedmice 2020. 06/10/2020 u 16:40
COVID-19 Uputstvo za škole, fakultete i vrtiće 08/10/2020 u 11:43
Na molbu NSBiH: INZ izdao epidemiološke preporuke za utakmicu BIH-Nizozemska na Bilinom polju 09/10/2020 u 10:32
Monitoring polena 30.09.-06.10.2020. 09/10/2020 u 16:40
Deseti oktobar – Svjetski dan mentalnog zdravlja 10/10/2020 u 7:37
Zbog slučajeva u Srbiji, BiH na listi “graničnih” država u kojoj EFSA pokrenula kampanju “STOP afričkoj svinjskoj kugi” 13/10/2020 u 12:06
VIDEO: Epidemiološka situacija u ZDK-u nestabilna s tendencijom pogoršanja 13/10/2020 u 19:19
Poziv INZ-a: Popunite anketu o informisanju i stavovima u doba pandemije COVID-19 14/10/2020 u 13:53
Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 41. sedmice 2020. 14/10/2020 u 14:21
VIDEO+FOTO: COVID 19 i škole – Zajednički i neprestani rad umanjuje posljedice pandemije 15/10/2020 u 7:23
Danas je Svjetski dan hrane – dvije milijarde ljudi nema pristup redovnoj i zdravoj hrani 16/10/2020 u 6:44
Monitoring polena za period 07.10. – 13.10.2020. godine 16/10/2020 u 15:13
VIDEO: Epidemiološka situacija nepovoljna, ali za sada u ZDK nema potrebe za uvođenjem restriktivnijih mjera 19/10/2020 u 19:48
INZ ustanovama za smještaj učenika i studenata uputio set dokumenata o biosigurnosnim mjerama 20/10/2020 u 10:33
Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 42. sedmice 2020. 20/10/2020 u 13:29
VIDEO: Škole nisu mjesta širenja Covida, ne treba napamet donositi ograničenja 22/10/2020 u 10:59
Krizni štab Federalnog ministarstva zdravstva: maske obavezne i na otvorenom 26/10/2020 u 14:40
Po prvi put u školama BiH ispitivanje organskog zagađenja kontakt-površina 27/10/2020 u 7:13

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 43. sedmice 2020. 27/10/2020 u 15:00

NOVEMBAR

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 44. sedmice 2020. 03/11/2020 u 13:44

Dan jednog zdravlja 2020 03/11/2020 u 16:42

Dodatni skrining na anemiju među školarcima u ZDK 04/11/2020 u 7:56

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 45. sedmice 2020. 11/11/2020 u 9:27

Danas je 14. novembar – Svjetski dan borbe protiv dijabetesa 14/11/2020 u 7:45

Pet godina vodećeg servisa razvoja i unapređenja zdravih životnih stilova u EU integracijama BiH 17/11/2020 u 11:48

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 46. sedmice 2020. 17/11/2020 u 12:15

Evropski dan podizanja svijesti o antibioticima – 18. novembar 18/11/2020 u 7:28

Peti Međunarodni kongres pčelarstva u petak i subotu sa učesnicima iz cijelog svijeta 19/11/2020 u 7:46

Direktor Huseinagić o pet godina rada INZ-a za emisiju “U Fokusu” Radija Federacije 20/11/2020 u 14:44

Održan peti međunarodni Kongres o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima 22/11/2020 u 7:27

INZ-ovi savjeti lovcima – najčešće bolesti divljači 24/11/2020 u 10:06

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 47. sedmice 2020. 24/11/2020 u 12:21

Pogledajte i preuzmite – Katalog svih usluga INZ-a 27/11/2020 u 10:49

DECEMBAR

Danas je 1.12. – Svjetski dan borbe protiv AIDS-a još značajniji tokom COVID-19 pandemije 01/12/2020 u 7:00

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 48. sedmice 2020. 01/12/2020 u 13:31

Dr. Huseinagić: Bezbjednog nivoa aerozagađenja nema, efekti na zdravlje ljudi su veoma opasni 03/12/2020 u 13:12

VIDEO: Krizni štab ZDK – preporuka sagledavanja mogućnosti postepenog vraćanja učenika u školske klupe 04/12/2020 u 15:33

BHT o pet godina Instituta 06/12/2020 u 20:16

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 49. sedmice 2020. 08/12/2020 u 11:08

Nakon slučaja u Hrvatskoj, oprez zbog ptičije gripe potreban i u BiH 11/12/2020 u 7:48

VIDEO: Direktor Huseinagić gost Newsrooma na N1 televiziji 11/12/2020 u 15:18

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 50. sedmice 2020. 15/12/2020 u 13:07

VIDEO: Dr. Huseinagić gost jutarnjih programa BHT1 i BH Radija 1

Nadzor nad gripom u ZDK – pregled 51. sedmice 2020.

Objavljeni broj umrlih u ZDK se ne odnosi na protekla 24 sata, nego na period od 22. decembra

Prisutnost u medijima - U proteklom periodu intenzivirana je objava naših saopćenja, kao i praćenje direktnih objava medija sa naših događaja, kao i reemitovanje saopćenja koja im prosljedimo. Zahvaljujući novom pristupu broj objava je značajno uvećan.

Prema nepotpunom spisku medija koji su tokom protekle godine objavljivali naše informacije je 6.724 objava samo putem internet stranica. To znači prosječno preko 18 objava svakog dana tokom godine. Svaki od ovih medija je objavio između jedne i

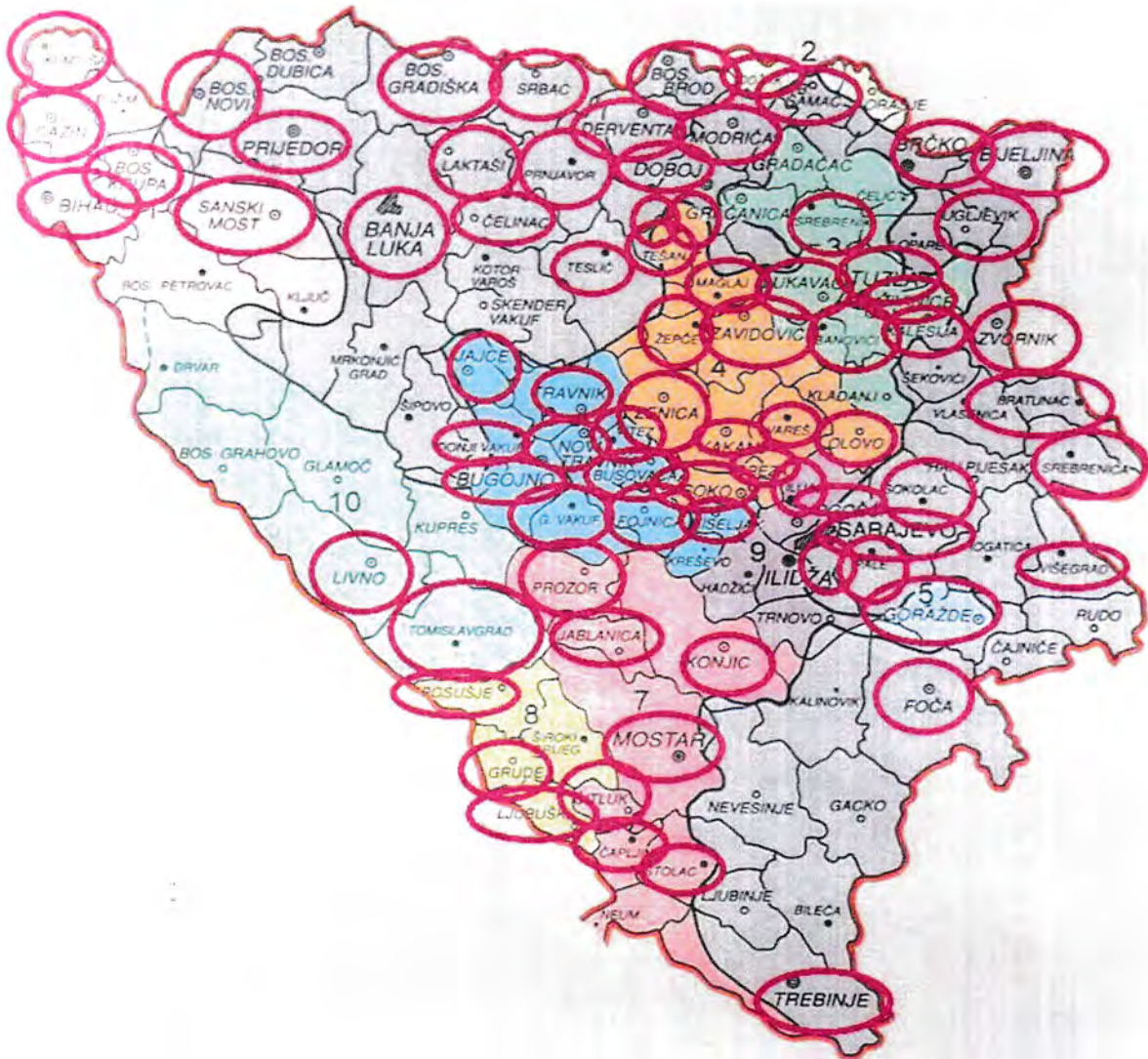

nekoliko desetina informacija iz INZ, što je doprinjelo da se naše aktivnosti uistinu vide u svim krajevima BIH.

Naši stručnjaci su gostovali u nizu televizijskih i radijskih emisija i to pored lokalnih medija, znatno više na medijima koji emituju na nacionalnom nivou (BHT1, FTV, Hayat, TV1, N1, BHRadio1, Federalni radio, Radio Slobodna Europa, TV Sarajevo,...

Bitno je naglasiti da svaki od ovih medija ima i svoje profile na društvenim mrežama, te se tako naše informacije dodatno distribuiraju konzumentima.

Najmanje 518 elektronskih medija je objavilo najmanje jedan članak o INZ-u.

Pristup i angažman na društvenim mrežama

Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica je prepoznao značaj društvenih mreža kao medija preko kojeg se uz vrlo mala ulaganja mogu postići veliki rezultati na polju javnog zdravlja.

Sve zdravstveno promotivne aktivnosti INZ-a bile su popraćene prisustvom na social-media platformama prije svega Facebook i Instagram, kao i Youtube kanal INZ.

Objavljeno je 160 video priloga, koji su pojedinačno na FB stranici pregledani 198.910 puta. U odnosu na direktno zabilježene 101.328 posjete i 111 videa našoj FB stranici u 2018. godini, je RAST od 96,30 %

Najviše angažmana na društvenim mrežama imali smo na najpopularnijoj društvenoj mreži, Facebooku (FB). Na FB stranici Instituta je postavljeno 180 videa.

Pratioci naše FB stranice su osobe koje prve mogu vidjeti, podijeliti ili komentirati naše sadržaje. Broj pratilaca stranice je, kontinuiranim radom, povećan sa 5.690 na početku, na 6.835 osoba. To znači da je broj pratitelja za godinu dana porastao za **1.145** ili za **20%**.

Oni, ali i druge osobe su napravili broj pojedinačnih pregleda svake vijesti na FB od 500 do 40.000, najčešće 2.000-4.000.

Video prilozima na našoj Facebook stranici su pregledani **296.285** puta.

Prema podacima Facebooka, čak tri četvrtine (**75 posto**) fanova naše FB stranice su žene. Najčešće su to žene starosti od **25 do 34** godine (**30** posto ukupnog broja), a slijede one starosti od **35-44** godine. Po devet posto fanova su muškarci uzrasta od **25 do 34** i žene od **45 do 54** godine starosti.

Najviše fanova je iz **BiH**, Slijede **Njemačka, Hrvatska, Srbija, Slovenija, SAD, Švedska, Austrija, Švicarska** i Holandija. Po gradovima, uz dominantnu **Zenicu** su to **Sarajevo, Zavidovići, Visoko, Tuzla, Tešanj, Kakanj, Travnik, Mostar** i Banja Luka.

Prema podacima google Analytics, informacije u kojima se navodi INZ su objavljene u medijima u Hrvatskoj (Zagreb, Istra, Dalmacija), Srbiji (Beograd, Vojvodina i Sandžak), Crnoj Gori (Podgorica i Sandžak), te na Kosovu (Priština).

6. STRUČNI I NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Institut je u toku 2020. godine provodio i istraživačku djelatnost kroz rad stručnih istraživačkih timova. Dio istraživanja je okončan i objavljen/prezentovan, a dio je u toku tako da njihovo objavljivanje očekujemo u narednom periodu.

Naziv istraživanja ili stručnog rada	"Studija uticaja farmi peradi (brojlara) i divljih deponija otpada životinjskog porijekla na okoliš i stanovništvo na području Grada Visoko"
Učesnici u istraživanju	Rusmir Goletić, Safet Kubat, Adela Beriša-Fazlagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, januar 2020. godine

Naziv istraživanja ili stručnog rada	"Ekološki i veterinarsko-zdravstveni aspekti uticaja farmi peradi na okoliš i stanovništvo sa prijedlogom mjera za zaštitu okoliša i stanovništva"
Učesnici u istraživanju	Rusmir Goletić, Adela Beriša-Fazlagić, Safet Kubat, Benijamir Haurdić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, februar 2020. godine

Naziv istraživanja ili stručnog rada	Prevalence of <i>Escherichia coli</i> cefotaxime-resistance strains isolated from poultry feces.
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A. , Dizdarević J, Gladan M.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	3rd International Congress on Food Safety and Quality , Opatija, Croatia, 10-13 November 2020. suppl. 2020; 71: pp 1-58 (45)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Detection of <i>Salmonella</i> spp. as a colistin resistance strain isolated from fresh minced meat and poultry feces.
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A. , Dizdarević J, Gladan M.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	3rd International Congress on Food Safety and Quality , Opatija, Croatia, 10-13 November 2020. Arh Hig Rada Toksikol, suppl. 2020; 71: pp 1-58 (45).
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Prevalence of <i>Escherichia coli</i> cefotaxime-resistance strains isolated from poultry feces.
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A. , Dizdarević J, Gladan M.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	3rd International Congress on Food Safety and Quality , Opatija, Croatia, 10-13 November 2020. Arh Hig Rada Toksikol, suppl. 2020; 71: pp 1-58 (45).
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Detection of <i>Salmonella</i> spp. as a colistin resistance strain isolated from fresh minced meat and poultry feces.
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A. , Dizdarević J, Gladan M.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	3rd International Congress on Food Safety and Quality , Opatija, Croatia, 10-13 November 2020. suppl. 2020; 71: pp 1-58 (45).
Naziv istraživanja ili stručnog rada	SARS-COV-2, the virus science is yet to discover.
Učesnici u istraživanju	Karić M, Ibrahimagić A.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	ZKMLDFBiH 2020; 1: 10-18.
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Extended spectrum beta-lactamases as a causes of the spread of bacterial resistance to antibiotics.
Učesnici u istraživanju	Ibrahimagić A
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	ZKMLDFBiH 2020; 1: 19-40
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Istraživanje „Evropska inicijativa za praćenje debljine kod djece“ („European Childhood Obesity Surveillance Initiative“ – COSI).
Učesnici u istraživanju	Nino Hasanica, Sead Begagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Kancelarija WHO u BiH, ZZJZ FBiH, Institut za javno zdravlje RS. (obustavljeno zbog pandemije)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Inovativni javno-zdravstveni pristup povećanju sigurnosti u školama.
Učesnici u istraživanju	Erna Terzić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Komora medicinskih sestara i tehničara ZDK. Zenica, 2020. (pozvano predavanje)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Vršnjačko nasilje kao oblik društveno neprihvatljivog ponašanja učenika na području ZDK.
Učesnici u istraživanju	Amela Zukić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Komora medicinskih sestara i tehničara ZDK. Zenica, 2020. (pozvano predavanje)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Uzročnici mikrobiološkog onečišćenja vode za piće u školama na području Grada Zenice 2018. – 2019. godine.
Učesnici u istraživanju	Harun Hrustić, Nino Hasanica, Adnan Mujezinović
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Peti simpozijum medicinskih sestara i tehničara sa međunarodnim učešćem. Brčko Distrikt, 2020. (rad prihvaćen, obustavljeno zbog

	COVID-19 pandemije)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Organizacija i procedure u okviru provođenja skrininga vida i sluha kod djece u osnovnim školama u ZDK
Učesnici u istraživanju	Mubera Ibrahimović, Nino Hasanica, Amela Zukić, Azra Husković
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Peti simpozijum medicinskih sestara i tehničara sa međunarodnim učešćem. Brčko Distrikt, 2020. (rad prihvaćen, obustavljeno zbog COVID-19 pandemije)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Edukacija za internog auditora sistema menadžmenta kvaliteta ISO 9001:2015
Učesnici u istraživanju	Nino Hasanica, Jasna Bajramović, Sandra Bjelošević.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Quality Cert. Sarajevo, 2020
Naziv istraživanja ili stručnog rada	The Effectiveness of Leaflets and Posters as a Health Education Method
Učesnici u istraživanju	Nino Hasanica, Aida Ramić-Čatak, Adnan Mujezinović, Sead Begagić, Kenan Galijasević, Mirza Oruč
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Mater Sociomed 2020; 32(2):135-9.
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Water Pipe as Growing Public Health Challenge Among School Children in the Federation of Bosnia and Herzegovina
Učesnici u istraživanju	Aida Ramić-Čatak, Aida Kurtović, Larisa Gavran, Nino Hasanica, Adnan Mujezinović, Mirza Oruč
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Mater Sociomed 2020;32(3):220-4
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Model biosigurnosti kontakata u školama – Škole i COVID-19.
Učesnici u istraživanju	Nino Hasanica
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Seminar „Praćenje kontakata u kontekstu COVID-19“. WHO, Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, 2020
Naziv istraživanja ili stručnog rada	A Study of Patient Satisfaction With Healthcare in Zenica-Doboj Canton
Učesnici u istraživanju	Šeila Cilović-Lagarija, Elma Kuduzović, Nino Hasanica, Sead Begagić, Amela Džubur-Alić, Delila Lisica
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Southeastern European Medical Journal 2020;4(2):129-35
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Evaluation of nursing documentation: The experience of nurses from the primary and secondary/tertiary health care
Učesnici u istraživanju	Šeila Cilović-Lagarija, Nino Hasanica, Sanela Tukulija, Suada Branković, Jasmina Mahmutović, Dragana Galić, Kristina Perić, Selma Čajdrić, Senada Mujačić, Salih Slijepčević, Ekrem Mrakić, Elvedin Dervišević
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Journal of Health Sciences 2020;10(3):234-40
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Zaštita ličnih podataka u kontekstu COVID-19. Seminar „Praćenje kontakata u kontekstu COVID-19“.
Učesnici u istraživanju	Sead Begagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	WHO, Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, 2020
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Mortality trends in Federation of Bosnia and Herzegovina in period 2010 – 2019.
Učesnici u istraživanju	Šeila Cilović-Lagarija, Nino Hasanica, Milan Radojičić, dr. Elma Sokić, dr. Adisa Peštek-Ahmetagić, Prof. dr. sc. Doris Bardehle, dr. Sanjin Musa

Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Ahead of print
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Evaluation of dental health care efficiency in Federation of Bosnia and Herzegovina during eight years' time frame.
Učesnici u istraživanju	Šeila Cilović-Lagarija, Mediha Selimović-Dragaš, Nino Hasanica, Elma Sokić-Begović, Adisa Peštek-Ahmetagić, Senada Tahirović, Milan Radojičić, Suada Branković
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Ahead of print
Naziv istraživanja ili stručnog rada	An overview of human resources and capacity in health care institutions in the Federation of Bosnia and Herzegovina in the context of responding to the COVID 19 pandemic.
Učesnici u istraživanju	Šeila Cilović-Lagarija, Nino Hasanica, Maida Mulić, Senada Tahirović, Milan Radojičić, Suada Branković, Aida Pilav, Senad Huseinagić, Sanjin Musa
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Ahead of print
Naziv istraživanja ili stručnog rada	A Study of Patient Satisfaction With Healthcare in Zenica-Doboj Canton
Učesnici u istraživanju	Cilović Lagarija Š, Kuduzović E, Hasanica N, Begagić S , Džubur-Alić A, Lisica D.
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Southeastern European Medical Journal , [S.I.], v. 4, n. 2, p. 129-135, nov. 2020. ISSN 2459-9484. Available at: < http://seemedj.mefos.unios.hr/index.php/seemedj/article/view/152 >. Date accessed: 05 mar. 2021. doi: http://dx.doi.org/10.26332/seemedj.v4i2.152 .
Naziv istraživanja ili stručnog rada	The Effectiveness of Leaflets and Posters as a Health Education Method
Učesnici u istraživanju	Nino Hasanica, Aida Ramić-Čatak, Adnan Mujezinović, Sead Begagić , Kenan Galijasević, Mirza Oruč
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Materia Socio-medica, 2020 Jun;32(2):135-139. doi: 10.5455/msm.2020.32.135-139
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Organizacija skrininga na rano otkrivanje karcinoma grlića maternice u Zeničko-dobojskom kantonu
Učesnici u istraživanju	S. Begagić , I. Kovač, A. Zukić, M. Zatagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	V Simpozijum medicinskih sestara i tehničara sa međunarodnim učešćem Brčko Distrikt BiH, Brčko, 2020 (Zbornik u štampi)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Ponašanje učenika sedmog i devetog razreda na Internetu i društvenim mrežama u Zenici,
Učesnici u istraživanju	A. Zukić, S. Begagić , M.Zatagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	V Simpozijum medicinskih sestara i tehničara sa međunarodnim učešćem Brčko Distrikt BiH, Brčko, 2020 (Zbornik u štampi)
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Primjena data mininga u skrining programima javnog zdravstva
Učesnici u istraživanju	Sead Begagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	Sveučilište/Univerzitet „Vitez“ Fakultet informacionih tehnologija, Vitez, 2020
Naziv istraživanja ili stručnog rada	Obračun pdv-a na medicinske usluge i usluge zdravstvene zaštite sa osvrtom na usluge deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije (DDD)
Učesnici u istraživanju	Sinanović Alija, MA iur., Fetić Edin, dipl.oec., prim. dr. Senad Huseinagić
Mjesto prezentacije ili objavljivanja	“Porezni savjetnik” broj 10/2020

7. AKREDITACIJA LABORATORIJA

Institut je u prvom polugodištu uspješno okončao proces akreditacije još tri laboratorija: Laboratorij za hemijsko ispitivanje hrane, vode i predmeta opće, kao i Laboratoriji za ispitivanje zdravlja životinja (bakteriološka, serološka ispitivanja).

Aktivnosti na stvaranju uslova za akreditaciju obuhvatale su: adaptaciju prostora, prilagođavanje laboratorijskog namještaja, nabavku nedostajuće a propisane opreme; osiguranje potrebnog kadra (prema zahtjevima standarda), obuku tog kadra; izrada i redovno vođenje vrlo složene dokumentacije; kalibraciju sve opreme, provođenje PT testiranja (proficiency testing) radi potvrđivanja stepena podudarnosti našeg testiranja sa testiranjima provedenim u referentnim laboratorijima prema listi ISO; provođenje internih audita.

Ovdje treba naglasiti da se bez akreditacije laboratorija prema standardu ISO 17025, praktično ne može raditi jer se nalazi neakreditovanih laboratorija ne uvažavaju.

8. FINANSIJSKO POSLOVANJE

Institut je u 2020. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od **5.652.890 KM** i rashode u ukupnom iznosu od **5.448.467 KM**, odnosno ostvario je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od **204.423 KM**.

8.1. PRIHODI

Ostvareni ukupan prihod u obračunskom periodu 2020. godini iznosi: 5.652.890 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine povećanje za 269.347 KM odnosno 5%, a ukupni prihodi u odnosu na plan za 2020. godinu je uvećan za 2,3%.

	2018.	2019	2020.	Indeks 2020/2019
Poslovni prihodi	4.660.722	5.377.449	5.543.465	103,1%
Finansijski prihodi	334	229	1.674	731,0%
Ostali prihodi	22.385	5.831	107.751	1847,9%
Ukupni prihodi	4.683.441	5.383.543	5.652.890	105,0%

Pregled prihoda prema izvorima:

IZVORI PRIHODA	Real-izovano 2018.g.	Real-izovano 2019.g.	Plan 2020.	Real-izovano 2020.	Indeks Realiz 2020/ Realiz 2019	Indeks Plan/Realizacija 2020.
Zavod zdravstvenog sig-uranja ZDK	2.445.824	2.875.357	3.000.000	2.740.999	95,3%	91,4%
Budžet ZDK - Ministarstva zdravstva	108.979	108.900	118.000	213.900	196,4%	181,3%
Budžet ZDK - Ministarstva poljoprivrede	200.000	200.000	220.000	0	0,0%	0,0%
HACCP i sanitarni mini-mum	83.470	98.731	100.000	70.471	71,4%	70,5%
DDD usluge	812.555	800.575	750.000	1.143.935	142,9%	152,5%
Klinička mikrobiologija i sanitarni pregledi	584.706	510.446	520.000	479.959	94,0%	92,3%
Sanitarna hemija	38.400	41.759	45.000	38.625	92,5%	85,8%
Epidemiološka ambulanta - vakcinacije	29.348	130.523	130.000	105.574	80,9%	81,2%

Veterinarska mikrobiologija	23.803	52.087	90.000	98.712	189,5%	109,7%
Sanitarna mikrobiologija	330.763	424.220	430.000	372.821	87,9%	86,7%
Projekti	2.500	58.600	45.000	80.342	137,1%	178,5%
Ostali izvori	23.093	82.344	80.000	307.552	373,5%	384,4%
UKUPNO	4.683.441	5.383.542	5.528.000	5.652.890	105,0%	102,3%

Planom prihoda za 2020. godinu bilo je predviđeno 200.000 KM transfera preko Ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, (bilo predviđeno Budžetom ZDK za 2020. godinu), ali je Rebalansom budžeta ZDK za 2020, koji je urađen u maju 2020. ta sredstva su ukinuta.

Iako pregled prihoda i rashoda ukazuje da su smanjeni prihodi od usluga kliničke mikrobiologije i sanitarnih pregleda, sanitarne mikrobiologije i usluga sanitarnog minimuma iz razloga što je, u uslovima pandemije, bilo otežano pružati ove usluge.

Prihodi ostvareni pruženjem DDD usluga i usluga veterinarske mikrobiologije. Najveće povećanje prihoda je ostavreno u oblasti DDD usluga i to za 343.360 KM ili 42,9%.

Značajno je povećanje ostvareno i u dijelu pruženih usluga veterinarske mikrobiologije gdje ostvaren veći prihod za 46.625 KM, odnosno za 89,5% u odnosu na 2019. godinu.

I prihodi po osnovu projekata su povećani za 21.742 KM ili 37,1%.

Povećanje prihoda pod stavkom «ostali prihodi» su značajno povećani a unutar njih je posebno značajno ostvarenje **naplate ranije otpisanih sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 100.700 KM.**

Značajno je istaknuti da su sva povećanja prihoda ostvarena na tržištu, pod uvjetima izražene, ponekad čak bismo se usudili reći i nelojalne konkurencije.

	2018.	2019.	2020.	2020/2019
Prihodi iz javnih izvora	2.754.803	3.184.257	2.954.899	92,8%
Prihodi na tržištu	1.928.638	2.199.285	2.697.991	122,7%
Ukupni prihodi	4.683.441	5.383.542	5.652.890	105,0%

Prihodi ostvareni na tržištu su iznosili 2.679.991 KM i povećani su za 498.706 KM ili 22,7%. Udio prihoda sa tržišta je u 2020. godini iznosio 47,7% ukupnih prihoda, što je značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu (41%).

8.2. RASHODI

Ostvareni ukupni rashodi 2020. godini iznose: 5.448.467 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine povećanje za 221.857 KM, odnosno za 4%.

	2018.	2019.	2020.	Indeks 2020/2019
Poslovni rashodi	4.416.066	5.080.778	5.315.225	105%
Ostali rashodi	111.128	145.832	133.242	91%
Ukupni rashodi	4.527.194	5.226.610	5.448.467	104%

Pregled ostvarenih troškova i rashoda po strukturi knjiženja u kontnom planu

	Realizovano	Realizovano	Realizovano	Planirano	Indeks	Indeks
	2018.	2019.	2020.	2020.	2020/2019	Realiz/Plan 2020
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	2.929.379	3.375.539	3.608.135	3.461.000	106,9%	104,3%
Materijalni troškovi	452.903	457.048	451.220	464.000	98,7%	97,2%
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	314.176	364.509	403.473	343.000	110,7%	117,6%
Troškovi usluga	314.712	435.650	391.351	366.500	89,8%	106,8%
Amortizacija	240.144	249.997	264.555	260.000	105,8%	101,8%
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	82.450	94.849	106.396	95.000	112,2%	112,0%
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	86.392	133.821	36.261	30.000	27,1%	120,9%
Ostali rashodi	107.038	115.197	187.076	110.500	162,4%	169,3%
UKUPNI RASHODI	4.527.194	5.226.610	5.448.467	5.130.000	104,2%	106,2%

Najviše su rasli troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih koji su u 2020. godini iznosili 3.608.135 KM i u odnosu na prethodnu godinu su veći za 232.596 KM, ili 6,9%. Razlog tome je prije svega, primjena novog kolektivnog ugovora koji je značajno povećao koeficijente za sve radnike, kao i dodatni angažman zaposlenih usljed povećanog obima posla. Na tragu povećanog angažmana zaposlenih, a usljed povećanog obima posla, došlo je do porasta ostvarenih ostalih primanja zaposlenih. Ukupan rast rashoda po osnovu ostalih primanja zaposlenih u odnosu na prethodni period je 38.516 KM, odnosno 10,6%. Navedeno povećanje se odnosi na povećanje naknada po osnovu toplog obroka, prevoza, regresa.

Grupa rashoda koji se odnose na materijalne troškove bilježi smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 5.828 KM i to u iznosu od 4.146 KM, odnosno za 1,3% u odnosu na prethodnu godinu.

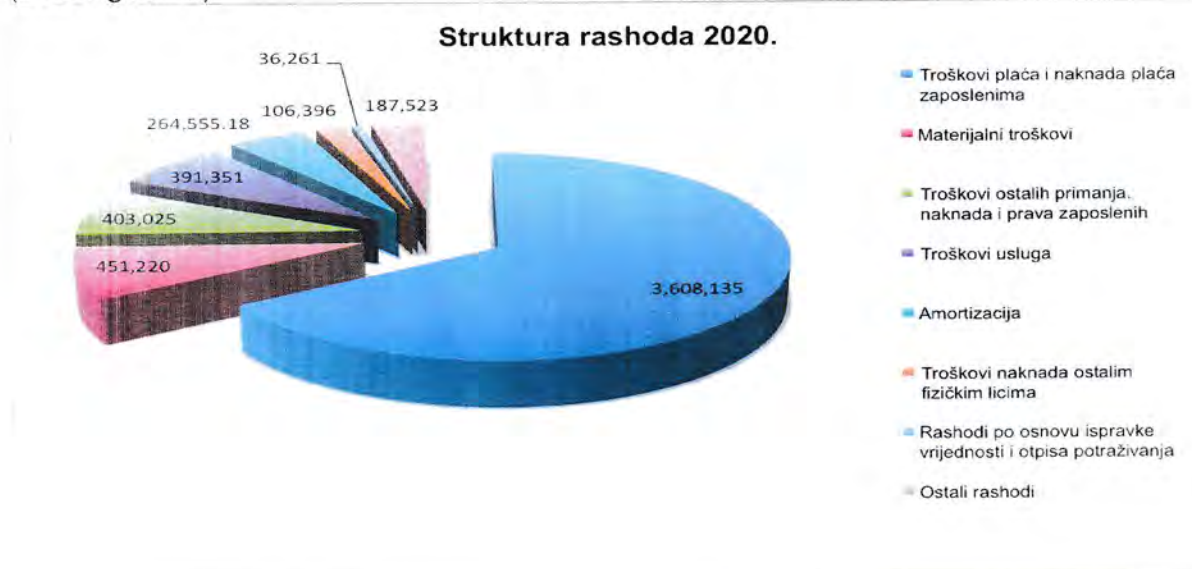
Rashodi grupisani prema pregledu kao troškovi usluga su u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu ostvareni u iznosu manjem za 44.299 KM, odnosno za 10,2%.

Značajno je istaknuti smanjenje ostvarenih rashoda po osnovu iznajmljivanja motornih vozila. Rashodi po osnovu iznajmljivanja motornih vozila su 2020. godine ostvareni u iznosu od 38.475 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 53.364 KM manji za 14.889 KM. Navedeno smanjenje je realizirano, uprkos značajnom povećanju obima realizovanih aktivnosti, a iz razloga racionalnije upotrebe, te povećane aktivnosti u segmentu planiranja i kontrole korištenja unajmljenih vozila.

Rashodi po osnovu troškova naknada ostalim fizičkim licima (ugovori o djelu i ugovori o povremenim i privremenim poslovima) su veći za 11.547 KM u odnosu na prethodnu godinu. Glavni razlog povećanja ovih troškova je angažman vanjskih saradnika za potrebe realizacije već spomenutih projekata finansiranih iz ostalih izvora i angažman fizičkih lica na obavljanju sistematske deratizacije u proljetnoj i jesenjoj fazi, kao i protivepidemijske dezinfekcije.

Grafički prikaz strukture rashoda po veličini u obračunskom periodu (2020. godina)

8.3. DOBIT (GUBITAK)

Pregled ostvarene dobiti (gubitka)

	2018.	2019.	2020.
Dobit (gubitak) od poslovnih aktivnosti	244.656	296.671	228.240
Dobit (gubitak) od finansijskih aktivnosti	-8.151	-7462	-6.017
Dobit (gubitak) redovne aktivnosti	236.505	289.209	222.223
Dobit (gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda	-81.966	-130.288	-12.837
Dobit (gubitak) od usklađivanja vrijednosti	-199	-2.008	119
Prihodi (rashodi) iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki greški	1.907	20	-5.082
Bruto dobit (gubitak) poslovanja	156.247	156.933	204.423
Porez na dobit	-	-	-
Neto dobit (gubitak) poslovanja	156.247	156.933	204.423

Shodno odredbama Statuta Instituta ostvarena dobit će se koristiti za obavljanje i razvoj djelatnosti: nabavku opreme, stručno usavršavanje osoblja, istraživanje tržišta, razvoj kapaciteta za marketing i prodaju, brendiranje Instituta i opće jačanje kapaciteta unutar Instituta za bolje pozicioniranje na tržištu, a posebno za osposobljavanje da se odgovori potrebama građana i Kantona po pitanju faktora rizika za zdravlje ljudi, kao i unapređenja zdravstvenog sistema u Kantonu.

9. BILANS STANJA

9.1. STALNA SREDSTVA

Nabavna vrijednost raspoloživih stalnih sredstava na dan 31.12.2020. godine iznosi: 3.361.767 KM, ispravka vrijednosti je 1.935.661 KM, što znači da su ova sredstva amortizovana (otpisana) sa 57,6%, odnosno neto sadašnja vrijednost iznosi 1.426.106 KM. Amortizacija stalnih sredstava za 2020. godinu je obračunata u iznosu od 264.549 KM.

Najveća neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je na kontu - Postrojenja i oprema, od 1.028.531 KM, što je 72,1% ukupnih stalnih sredstava.

9.2. TEKUĆA (OBRтна) SREDSTVA

Tekuća (obrtна) sredstva na dan 31.12.2020. godine iznose 1.762.106 KM, što je u odnosu na stanje 01.01.2020. godine povećanje za 135.513 KM ili 8,3%.

Prosječno korištena tekuća sredstva iznose 1.417.123 KM i imaju koeficijent obrtаja (kao pokazatelj koji govori koliko puta se tekuća sredstva obrnu u toku jedne godine, a izračunava se kao odnos ukupnog prihoda i prosječno korištenih tekućih sredstava) 3,99 i vrijeme vezivanja od 92 dana.

Najveća tekuća sredstva su evidentirana na kontu - Kupci u zemlji, u iznosu od 966.340 KM, što je 68,20% ukupnih tekućih sredstava. Prosječno korištena tekuća sredstva na kontu - Kupci u zemlji su iznosila 923.986 KM i imaju koeficijent obrta 6,12 i vrijeme vezivanja od 60 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju povećanje za 84.709 KM ili 9,6%.

Na drugom mjestu su tekuća sredstva iskazana na kontu - Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 283.177 KM, što je 20% ukupnih tekućih sredstava. Prosječno korištena tekuća sredstva na kontu - Druga kratkoročna potraživanja su iznosila 257.602 KM, imaju koeficijent obrta 21,9 i vrijeme vezivanja od 16,6 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju uvećanje za 51.151 KM ili 22%.

Na trećem mjestu su tekuća sredstva iskazana na kontu - Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar u iznosu od 217.367 KM, što je 23,5% ukupnih tekućih sredstava. Prosječno korištena tekuća sredstva na kontu - Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar su iznosila 154.704 KM i imaju koeficijent obrta 36,5 i vrijeme vezivanja od 10 dana. U odnosu na stanje početkom godine ova sredstva imaju uvećanje za 125.326 KM ili 136%.

9.2.1. Zalihe

Ukupne zalihe na dan 31.12.2020. godine iznose 217.367 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine uvećanje za 125.326 KM ili 136%. Srednja vrijednost ukupnih zaliha je 154.704 KM, koeficijent obrta 36,5 i vrijeme vezivanja od 10 dana.

9.2.2. *Kratkoročna potraživanja i plasmani*

Kratkoročna potraživanja i plasmani na dan 31.12.2020. godine iznose 1.249.517 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine povećanje za 133.590 KM, odnosno za 12% i imaju koeficijent obrta 4,7 i vrijeme vezivanja od 78 dana. Za uporedbu, kratkoročna potraživanja i plasmani na dan 31.12.2019. godine iznosili su

1.113.657 KM, imale su koeficijent obrta 5,5 i vrijeme vezivanja od 67 dana.

Najveća potraživanja i plasmani su na kontu - Kupci u zemlji u iznosu od: 966.340 KM, imaju koeficijent obrta 6 i vrijeme vezivanja od 61 dan. U odnosu na stanje početkom godine ova potraživanja imaju povećanje za 84.709 KM ili 9,6%. U prethodnoj godini ova potraživanja i plasmani su iznosili 881.631 KM.

Na drugom mjestu su potraživanja iskazana na kontu - Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 283.177 KM i imaju koeficijent obrta 21,5 i vrijeme vezivanja od 17 dana. U prethodnoj godini ova potraživanja i plasmani su iznosili 232.026 KM i imala su koeficijent obrta 19,2 i vrijeme vezivanja od 19 dana. U odnosu na prethodnu godinu navedena potraživanja su povećana za 51.151 KM, odnosno za 22%.

Sumnjiva i sporna kratkoročna potraživanja na dan 31.12.2020. godine iznose 230.050 KM ili 12% bruto vrijednosti ukupnih kratkoročnih potraživanja.

9.2.3. Gotovina

Iskazani iznos gotovine i ekvivalenata gotovine u bilansu stanja na dan 31.12.2020. godine iznose 292.408 KM što predstavlja umanjeње za 126.217 KM, odnosno za 30,2% u odnosu na 01.01.2019. godine. Gotovina ima koeficijent obrta 15,6 i vrijeme vezivanja 23 dana.

Pregled pozicija AKTIVE bilansa stanja na dan 31.12. 2019 i 31.12.2020. godine:

	Iznos 2020.g.	Iznos 2019.g.	Razlika 2020- 2019
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	1.426.106	1.382.311	43.795
1. Nematerijalna sredstva	146.154	215.683	-69.529
2. Nekretnine, postrojenja i oprema	1.258.500	1.145.176	113.324
2.1. Građevinski objekti	229.969	231.550	-1.581
2.2. Postrojenja i oprema	1.028.531	913.626	114.905
2.3. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		0	0
3 Investicijske nekretnine		0	0
4. Biološka sredstva		0	0
5. Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	21.452	21.452	0
6. Dugoročni finansijski plasmani		0	0
7. Druga dugoročna potraživanja		0	0
8. Dugoročna razgraničenja		0	0
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA		0	0
C) TEKUĆA SREDSTVA	1.762.106	1.626.593	135.513
1. Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	217.367	92.041	125.326
1.1. Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	217.367	92.041	125.326
1.2. Dati avansi		0	0
2. Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	1.544.739	1.534.552	10.187
2.1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	292.408	418.625	-126.217
2.2. Kratkoročna potraživanja	1.249.517	1.113.657	135.860

2.2.1. Kupci u zemlji	966.340	881.631	84.709
2.2.2. Druga kratkoročna potraživanja	283.177	232.026	51.151
UKUPNO AKTIVA	3.188.212	3.008.904	179.308

Struktura aktive na dan 31.12.2020. i 31.12.2019.

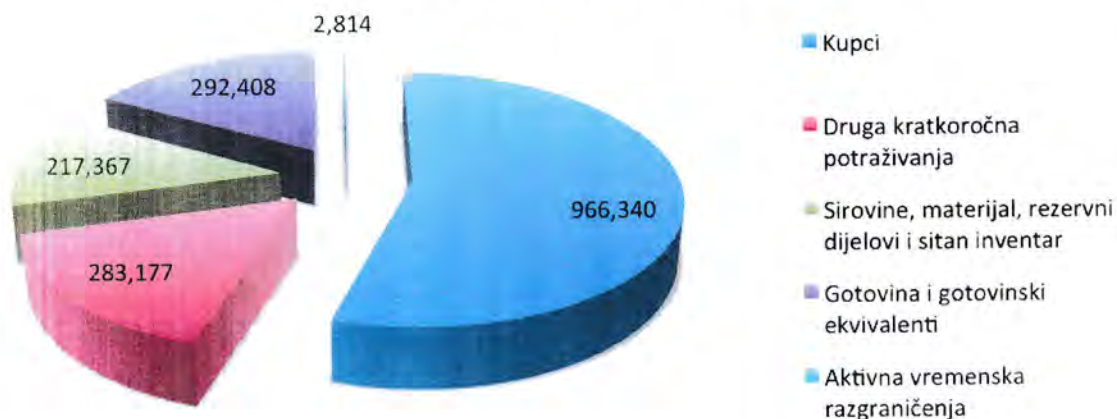
	Stanje 31.12.2020.			Stanje 31.12.2019.		
	Iznos KM	%	%	Iznos KM	%	%
Postrojenja i oprema	1.028.531	72,12%	32,26%	913.626	66,09%	30,36%
Nematerijalna sredstva	146.154	10,25%	4,58%	215.683	15,60%	7,17%
Građevinski objekti	229.969	16,13%	7,21%	231.550	16,75%	7,70%
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	21.452	1,50%	0,67%	21.452	1,55%	0,71%
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Dugoročni finansijski plasmani	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
UKUPNO STALNA SREDSTVA	1.426.106	100,00%	44,73%	1.382.311	100,00%	45,94%
Kratkoročna potraživanja	1.249.517	70,91%	39,19%	1.113.657	68,47%	37,01%
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	217.367	12,34%	6,82%	92.041	5,66%	3,06%
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	292.408	16,59%	9,17%	418.625	25,74%	13,91%
Dati avansi	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Aktivna vremenska razgraničenja	2.814	0,16%	0,09%	2.270	0,14%	0,08%
UKUPNO TEKUĆA SREDSTVA	1.762.106	100,00%	55,27%	1.626.593	100,00%	54,06%
UKUPNO AKTIVA	3.188.212		100,00%	3.008.904		100,00%

Grafički prikaz strukture AKTIVE po veličini na dan 31.12.2020.

Tekuća sredstva na 31.12.2020.

9.3. KAPITAL

Kapital Instituta (vlastita sredstva) na dan 31.12.2020. godine iznosi 2.040.287 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine povećanje za 204.423 KM ili 11,1%. Za usporedbu, kapital Instituta na dan 31.12.2019. godine iznosio je 1.835.864 KM. Najveća stavka u kapitalu nalazi se na kontu -Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina, u iznosu od 1.363.543 KM.

U odnosu na stanje početkom godine, ova pozicija ima povećanje za 156.933 KM, odnosno za 13%, a navedeno povećanje se odnosi na prenos neraspoređenog viška prihoda u odnosu na rashode iz 2019. godine.

9.4. OBAVEZE (ZADUŽENOST)

Obaveze Instituta (zaduženost) na dan 31.12.2020. godine iznose 797.489 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine umanjeno za 32.951 KM ili za 4%.

Na dan 31.12.2020. godine Institut je obavezama (tuđim sredstvima) finansirao 25% raspoložive aktive. Poželjno je da ovaj pokazatelj nije veći od 50%, što ukazuje da je finansiranje aktivnosti koje Institut realizira unutar prihvatljivog stepena zaduženosti. Za usporedbu, zaduženost Instituta je u 2019. godini iznosila 830.440 KM, tako da je u 2019. godini Institut tuđim sredstvima finansirao 27,6% raspoložive aktive. Možemo primjetiti da je procenat finansiranja raspoložive aktive u 2020. smanjen u odnosu na 2019. godinu.

Najveće obaveze, kao i u prethodnoj godini, evidentirane su na kontu - Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća u iznosu od 338.136 KM, što predstavlja 42,4% ukupnih obaveza. U odnosu na stanje početkom godine ove obaveze su uvećane za 54.854 KM ili 19,4%.

Na drugom mjestu su obaveze iskazane na kontu - Dobavljači u zemlji u iznosu od 193.869 KM, što je 24,3% ukupnih obaveza. U odnosu na stanje početkom godine ove obaveze su umanjene za 10.607 KM, odnosno za 5,2%.

Ukupne obaveze po osnovu kreditnih zaduženja su iskazane na stavkama dugoročnih i kratkoročnih finansijskih obaveza. Ukupno iskazane obaveze po kreditima (kratkoročne+dugoročne obaveze po kreditima) u 2020. godini iznose 174.595

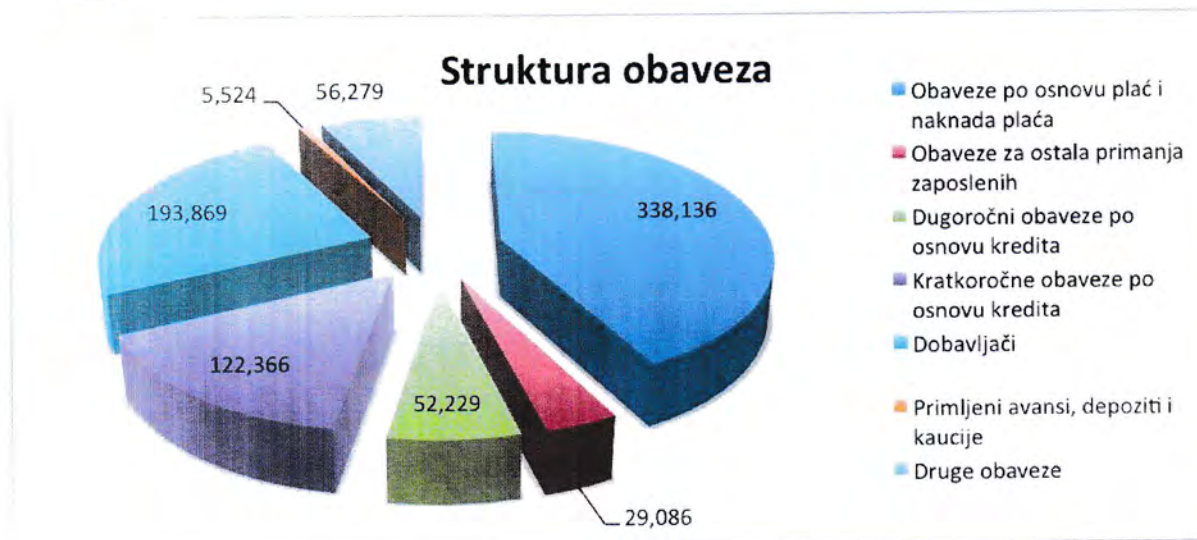
KM, što u odnosu na iskazane ukupne obaveze po kreditima na kraju 2019. godine predstavlja umanjeње za 118.113 KM.

Pregled pozicija pasive bilansa stanja, po veličini, na dan 31.12.2020. godine

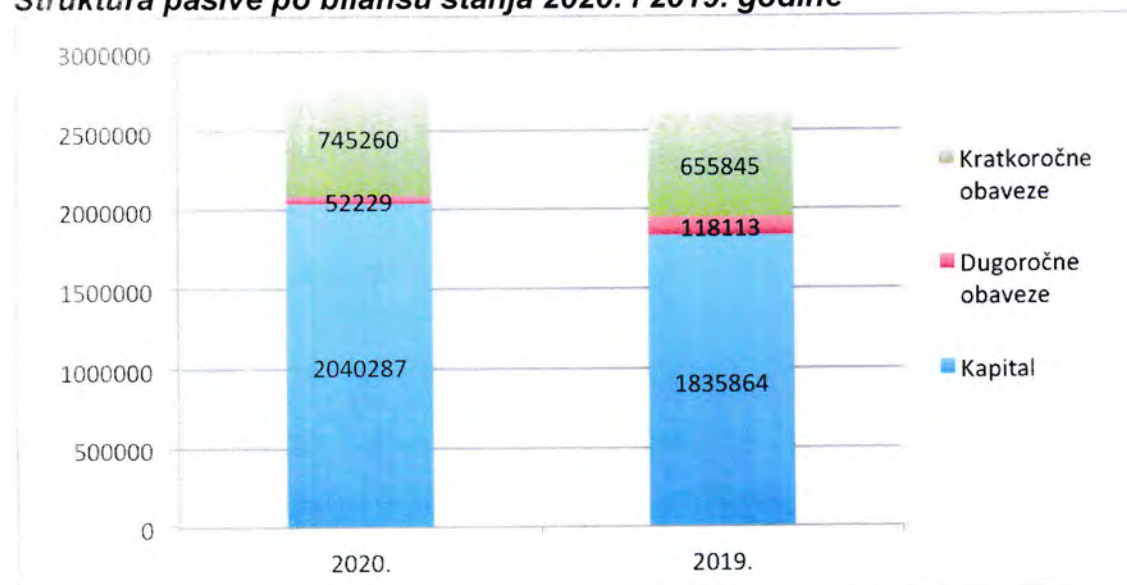
Pozicija	Iznos KM	%	%
Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina	1.363.543	66,83%	42,77%
Revalorizacione rezerve	316.084	15,49%	9,91%
Osnovni kapital	187.553	9,19%	5,88%
Neraspoređena dobit izvještajne godine	204.423	10,02%	6,41%
Nepokriveni višak rashoda ranijih godina	-31.316	-1,53%	-0,98%
UKUPNO KAPITAL - VLASTITA SREDSTVA	2.040.287	100,00%	63,99%
Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća	338.136	42,40%	10,61%
Obaveze za ostala primanja zaposlenih	29.086	3,65%	0,91%
Dugoročne obaveze po osnovu kredita	52.229	6,55%	1,64%
Kratkoročne obaveze po osnovu kredita	122.366	15,34%	3,84%
Dobavljači	193.869	24,31%	6,08%
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	5.524	0,69%	0,17%
Druge obaveze	56.279	7,06%	1,77%
UKUPNO OBAVEZE - ZADUŽENOST	797.489	100,00%	25,01%
REZERVISANJA I RAZGRANIČENJA	350.436		10,99%
UKUPNA PASIVA	3.188.212		100,00%

Grafički prikaz strukture kapitala po veličini na dan 31.12.2020.

Struktura pasive po bilansu stanja 2020. i 2019. godine

10. ANALIZA GOTOVINSKIH TOKOVA

U 2020. godini zaključno sa 31.12.2020. godine ukupni prilivi gotovine iznose 5.766.834 KM, dok ukupni odlivi gotovine iznose 5.893.051 KM, što znači da imamo umanjeње neto gotovine u iznosu 126.217 KM. Tako je stanje gotovine na početku obračunskog perioda bilo 418.625 KM, dok je stanje gotovine na kraju obračunskog perioda iznosilo 292.408 KM.

Pregled pozicija priliva i odliva novčanog toka za period 01.01 - 31.12.2020.

	Iznos KM 2020.g.	Iznos KM 2019.g.	Razlika 2020-2019
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5.766.834	5.069.223	697.611
1.1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	5.190.632	4.540.925	649.707
1.2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	489.639	517.483	-27.844
1.3. Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	86.563	10.815	75.748
2. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5.468.681	4.770.397	698.284
2.1. Odlivi iz osnova isplata dobavljačima i dati avansi	1.021.904	894.163	127.741
2.2. Odlivi iz sonova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	3.958.671	3.703.333	255.338
2.3. Odlivi iz osnova plaćenih kamata	8424	6.956	1.468
2.4. Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	230.518	17.044	213.474
2.5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	249.164	148.901	100.263
B. GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
1. Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		666	-666
2. Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	306252	169.030	137.222
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
1. Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		110.000	-110.000
2. Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	118.118	85.417	32.701
D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	5.766.834	5.179.889	586.945
E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	5.893.051	5.024.844	868.207
F. NETO PRILIV GOTOVINE		155.045	-155.045
G. NETO ODLIV GOTOVINE	126217	0	126.217
H. Gotovina na početku izvještajnog perioda	418.625	263.580	155.045
I. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	292.408	418.625	-126.217

10.1. PRILIVI

Ukupni prilivi gotovine tokom 2020. godine su iznosili 5.766.834 KM i bilježe povećanje u odnosu na prilive gotovine u 2019. godini u iznosu od 586.945 KM ili 11,3%.

U obračunskom periodu 2020. godine najveći prilivi gotovine su Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (prilivi od kupaca) u iznosu od 5.190.632 KM, što predstavlja 90% ukupnih priliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi prilivi su veći za 697.611 KM, odnosno za 13,8%.

Na drugom mjestu su Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl. koji su ostvareni u iznosu od 489.639 KM, što predstavlja 5,4% ukupnih priliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi prilivi imaju umanjeње za 27.844 KM, odnosno za 5,4%.

Na trećem mjestu su ostali prilivi od poslovnih aktivnosti u iznosu od 86.563 KM, što predstavlja 7% ukupnih priliva gotovine.

10.2. ODLIVI

Ukupni odlivi gotovine tokom 2020. godine su iznosili 5.893.051 KM i bilježe povećanje u odnosu na odlive gotovine u 2019. godini u iznosu od 868.207 KM, odnosno 11,3%.

U obračunskom periodu 2020. godine najveći odlivi gotovine su Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih, u iznosu od: 3.958.671 KM, što predstavlja 68,9% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju povećanje za 255.338 KM, odnosno za 6,9%. Za uporedbu, odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih u 2019. godini su iznosili 3.703.333 KM, što je predstavljalo 73,7% ukupnih odliva gotovine.

Na drugom mjestu su Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi u iznosu od 1.021.904 KM, što predstavlja 17,3% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prethodne godine ovi odlivi imaju povećanje za 127.741 KM, odnosno za 14,3%.

Na trećem mjestu su Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava u iznosu od 306.252 KM, što predstavlja 5,2% ukupnih odliva gotovine.

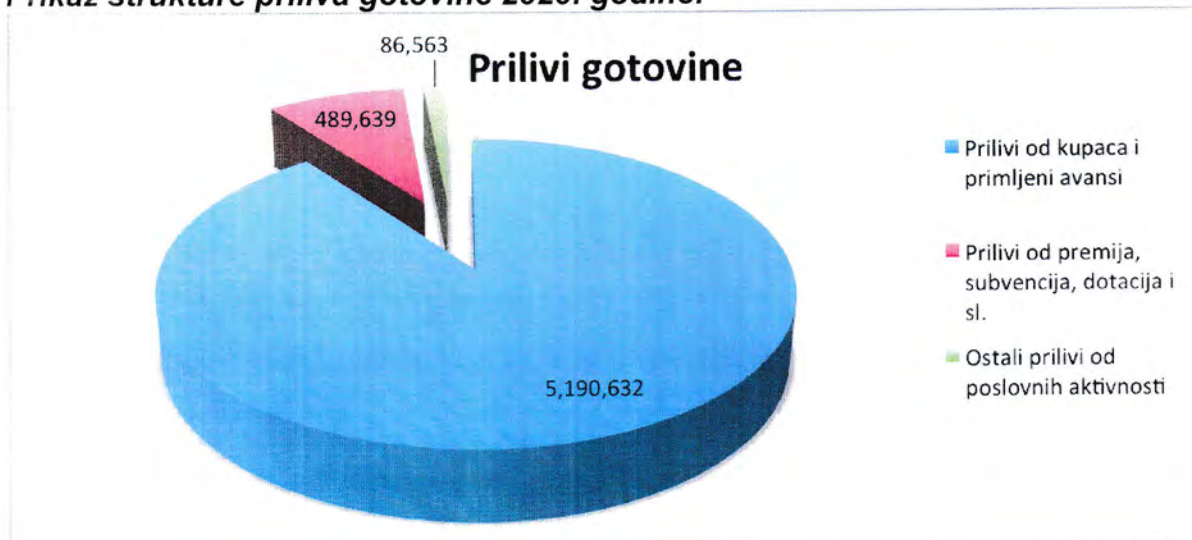
Na četvrtom mjestu su Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti u iznosu od: 249.164 KM, što je 4,2% ukupnih odliva gotovine. U odnosu na isti period prošle godine ovi odlivi imaju uvećanje za 100.263 KM.

Novčani tokovi u 2020. i 2019. godini - Pregled strukture priliva i odliva novca:

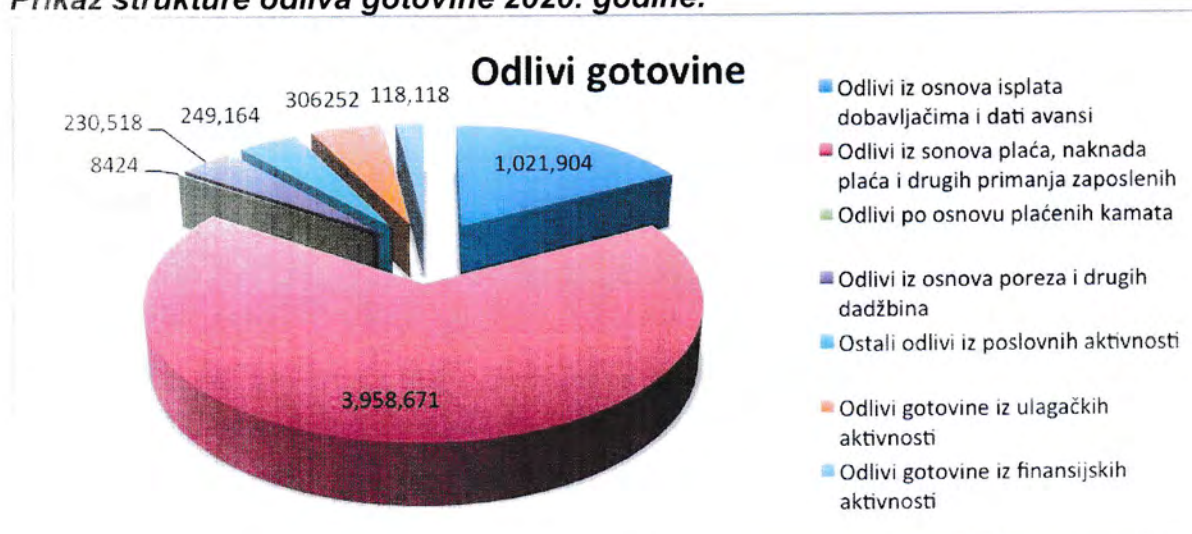
	2020.		2019.	
	Iznos KM	Struktura	Iznos KM	Struktura
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	5.190.632	90,01%	4.540.925	87,70%
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	489.639	8,49%	517.483	10%
Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	86.563	1,50%	10.815	0,20%
Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	0	0,00%	666	0,01%
Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	0	0,00%	110.000	2,10%
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	5.766.834	100,00%	5.179.889	100,00%
	2020.		2019.	
	Iznos KM	Struktura	Iznos KM	Struktura
Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	1.021.904	17,34%	894.163	17,80%
Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	3.958.671	67,18%	3.703.333	73,70%
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	8424	0,14%	6.956	0,10%
Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	230.518	3,91%	17.044	0,30%
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	249.164	4,23%	148.901	3,00%
Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	306252	5,20%	169.030	3,40%
Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	118.118	2,00%	85.417	1,70%
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	5.893.051	100,00%	5.024.844	100,00%
NETO PRILIV GOTOVINE			155.045	
NETO ODLIV GOTOVINE	126.217			
Gotovina na početku izvještajnog perioda	418.625		263.580	
Gotovina na kraju izvještajnog perioda	292.408		418.625	

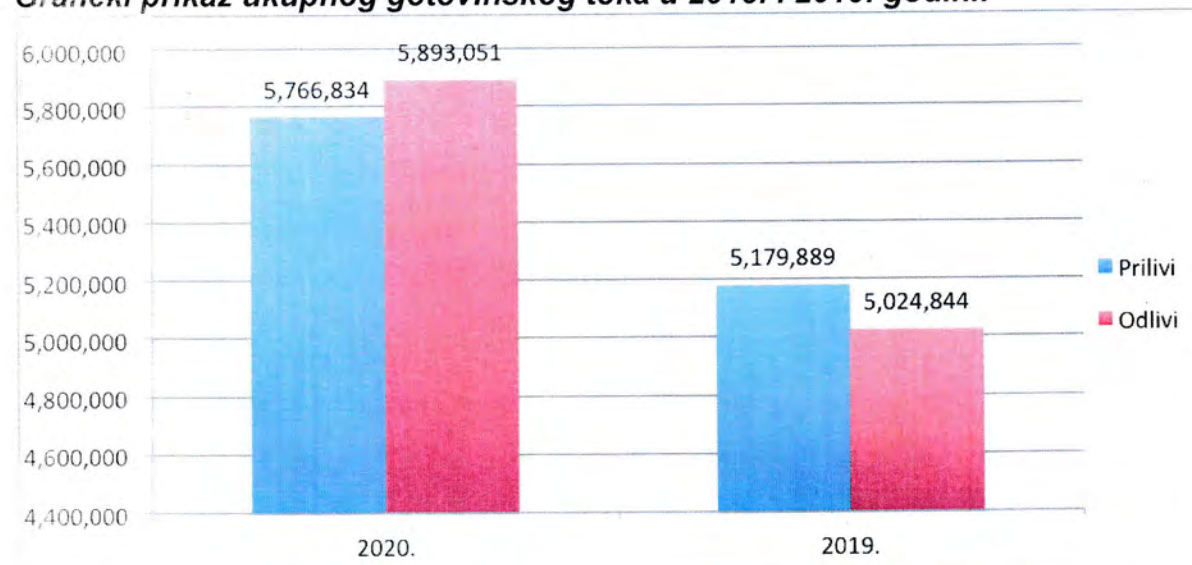
Prikaz strukture priliva gotovine 2020. godine:

Prikaz strukture odliva gotovine 2020. godine:

Grafički prikaz ukupnog gotovinskog toka u 2018. i 2019. godini:

I pored negativnog neto novčanog toka, uz značajno veće ostvarenje priliva i odliva u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu, jasno pokazuje uspješno upravljanje gotovinom u posmatranom izvještajnom periodu. Ovu konstataciju trebamo posmatrati uvažavajući činjenicu da je Institut u izvještajnom periodu uredno i u rokovima izmirio sve obaveze prema zaposlenim, dobavljačima, obaveze po osnovu poreza i naknada, kao i obaveze po osnovu kredita. Sve navedeno je rezultiralo da Institut zaključi poslovnu 2020. godinu kao solventan i likvidan poslovni subjekt, kao preduslov sigurnog i uspješnog budućeg razvoja.

11. PROSTOR

Institut koristi ukupno 2.015 m² prostora, od čega je 1435 m² vlastitog prostora, dok je 400 m² prostor Instituta «Kemal Kapetanović» u kampusu Univerziteta kojeg koristi bez naknade na osnovu Protokola potpisanog sa Univerzitetom i Ministarstvom za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, te 180 m² skladišnog prostora pod zakupom.

Prostor kojeg Institut trenutno ima na raspolaganju je nedovoljan. Poseban problem predstavlja nedovoljan prostor laboratorija za mikrobiološke analize hrane i vode, kao i laboratorija za hemijske analize hrane i vode, koji je neadekvatan obzirom na povećan obim poslova koje ovi laboratoriji obavljaju.

Iz tog razloga je neophodno osigurati dodatni prostor za rad laboratorija, ili naći drugi adekvatan prostor.

12. FINANSIJSKI INDIKATORI

Analiza pojedinih finansijskih indikatora predstavlja osnovu za analizu finansijskog položaja, određivanje slabosti i nedostataka u poslovanju, predviđanje budućeg poslovanja. Međutim, ne treba ispustiti iz vida da Institut nije preduzeće, da ima svoju osnovnu svrhu postojanja (izvršenje javne funkcije), a da ostvarenje dobiti nije najvažnija njegova funkcija. To ne znači da bi trebalo biti prihvatljivo negativno poslovanje kao i nepovoljne vrijednosti ostalih indikatora. Iako je neprofitna ustanova sa jasno definisanom javnom ulogom i svrhom postojanja i rada, Institut u svom poslovanju mora nastojati imati što povoljnije vrijednosti osnovnih finansijskih indikatora.

12.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poslovnog subjekta da podmiri svoje kratkoročne obaveze po dospelju. Likvidnost mjeri koliko se brzo imovina može pretvoriti u novac potreban za izmirenje preuzetih obaveza. Najvažniji pokazatelji likvidnosti su:

- koeficijent trenutne likvidnosti,
- koeficijent tekuće likvidnosti,
- koeficijent ubrzane likvidnosti i
- koeficijent finansijske stabilnosti.

Zajedničko za prva tri navedena pokazateljima jeste da nazivnik obuhvata kratkoročne obaveze, a brojnik kratkotrajnu imovinu, prema različitom stepenu likvidnosti. Što su pokazatelji veći, likvidnost je bolja.

➤ **Koeficijent trenutne likvidnosti**

$$2019 = \frac{418.625}{655.845} \times 100 = 63,8\%$$

$$2020 = \frac{292.408}{745.260} \times 100 = 39,2\%$$

Koeficijent trenutne likvidnosti, ili stopa trenutne likvidnosti predstavlja odnos gotovine i kratkoročnih obaveza poslovnog subjekta. Stopa trenutne likvidnosti pokazuje da li poslovni subject ima dovoljno novca da podmiri kratkoročne obaveze. Ovaj pokazatelj je za Institut za zdravlje i sigurnost hrane nešto nepovoljniji u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu.

➤ **Koeficijent tekuće likvidnosti**

$$2018 = \frac{1.207.652}{550.107} \times 100 = 219,5\%$$

$$2019 = \frac{1.626.593}{655.845} \times 100 = 248,0\%$$

$$2020 = \frac{1.762.106}{745.260} \times 100 = 236,4\%$$

Na dan 31.12.2020. svakih 100 KM kratkoročnih obaveza bilo je pokriveno sa 236,4 KM tekućih sredstava. Stopa tekuće likvidnosti prethodne godine (31.12.2019.) bila je viša i iznosila je 248,0 KM.

Smatra se da je poželjna vrijednost ovog indikatora 200%, pa se može konstatovati da je stopa tekuće likvidnosti Instituta u 2019. godini izrazito povoljna. Obzirom na visok koeficijent obrta Instituta može se smatrati da ima prostora za dalje smanjivanje stope likvidnosti u narednom periodu, što bi pozitivno uticalo na druge performanse poslovanja Instituta bez ugrožavanja likvidnosti.

➤ **Koeficijent ubrzane likvidnosti**

$$2018 = \frac{1.114.976}{550.107} \times 100 = 202,7\%$$

$$2019 = \frac{1.534.552}{655.845} \times 100 = 233,98\%$$

$$2020 = \frac{1.544.739}{745.260} \times 100 = 207,3\%$$

Koeficijent, ili stopa ubrzane likvidnosti u odnos stavlja gotovinu+kratkoročna potraživanja i kratkoročne obaveze. Smatra se da je poželjna vrijednost ovog indikatora 100%, pa se može konstatovati da je stopa ubrzane likvidnosti Instituta u 2020. godini, kao i u ranijem periodu izuzetno povoljna.

➤ Stopa finansijske stabilnosti

$$2018 = \frac{1.461.132}{1.864.556} \times 100 = 78,4\%$$

$$2019 = \frac{1.382.311}{2.010.459} \times 100 = 68,8\%$$

$$2020 = \frac{1.426.106}{2.092.516} \times 100 = 68,2\%$$

Stopa finansijske stabilnosti u odnos stavlja stalna sredstva i kapital+dugoročne obaveze.

Na dan 31.12.2020. Institut je sa 68,2 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava. 31.12.2019. godine za ovu namjenu na raspolaganju je bilo 68,8 KM.

Inače, smanjenje ovog pokazatelja je pozitivna tendencija. Što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost i finansijska stabilnost veća.

Obzirom na prirodu djelatnosti Instituta može se reći da je navedeni pokazatelj finansijske stabilnosti više nego zadovoljavajući, posebno obzirom na stabilan trend i generalno ukazuje na finansijsku stabilnost Instituta. Čak postoje mogućnosti i za eventualna dodatna zaduživanja.

12.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine na koje poslovni subjekt finansira svoju imovinu. Poslovni subjekti sa značajno visokom stopom zaduženosti gube finansijsku fleksibilnost. U ovoj grupi finansijskih pokazatelja ćemo razmatrati stopu zaduženosti i stopu vlastitog finansiranja.

➤ Stopa zaduženosti

Stopa zaduženosti predstavlja odnos ukupnih obaveza i ukupne imovine.

$$2018 = \frac{735.732}{2.668.784} \times 100 = 27,57\%$$

$$2019 = \frac{830.440}{3.008.904} \times 100 = 27,60\%$$

$$2020 = \frac{797.489}{3.188.212} \times 100 = 25,0\%$$

Na dan 31.12.2020. godine ukupna imovina finansirana je iz tuđih sredstava sa 25%. Ukoliko uporedimo sa 31.12.2019. godine zaduženost je bila 27,6%. Ovaj pokazatelj je nešto smanjen u odnosu na prošlu godinu. Pokazatelj zaduženosti pokazuje do koje mjere se koristi zaduživanje kao oblik finansiranja, odnosno koji je procenat imovine nabavljen tuđim sredstvima odnosno zaduživanjem.

Što je veći omjer duga i imovine veći je finansijski rizik, a što je manji niži je i finansijski rizik.

Zaduženost nije nužno loša, naime, ukoliko je stepen zaduženosti pod kontrolom, a posuđena sredstva se koriste na pravi način, zaduženost može rezultirati porastom povrata na investirano. U pravilu se smatra da bi stopa zaduženosti trebala biti ispod 50%, pa možemo konstatovati da je stopa zaduženosti Instituta jako niska.

Obzirom na „kvalitet“ ostalih performansi poslovanja postoji „prostor“ i za eventualna dodatna zaduženja.

➤ **Stopa vlastitog finansiranja**

Stopa vlastitog finansiranja predstavlja odnos vlastitog kapitala i ukupne imovine.

$$2018 = \frac{1.678.931}{2.668.784} \times 100 = 62,9\%$$

$$2019 = \frac{1.835.864}{3.008.904} \times 100 = 61,0\%$$

$$2020 = \frac{2.040.287}{3.188.212} \times 100 = 64,0\%$$

Na dan 31.12.2020. godine ukupna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 64%. Ukoliko poredimo sa 31.12.2019. godine vlastito finansiranje je bilo 61%.

U pravilu bi stopa vlastitog finansiranja trebala biti veća od 50%, pa možemo zaključiti da je ona kod Instituta u 2020. godini na zadovoljavajućem nivou.

12.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti koriste se pri ocjeni djelotvornosti kojom menadžment angažuje imovinu koju su mu povjerili vlasnici i poznati su još pod nazivom odnosi efikasnosti, odnosi obrta ili koeficijent obrta. Upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Ako je poznat koeficijent obrta, moguće je izračunati prosječne dane vezivanja sredstava. Općenito pravilo govori da je bolje da je koeficijent obrta što veći, odnosno da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće. Ovom prilikom razmatrat ćemo koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta kratkotrajne imovine i koeficijent obrta dugotrajne imovine.

➤ **Koeficijent obrta ukupne imovine**

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko puta se ukupna imovina preduzeća obrne u toku jedne godine odnosno koliko preduzeće uspješno koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Ovaj koeficijent u odnos stavlja ukupno ostvareni prihod i ukupnu imovinu s kojom poslovni subjekt raspolaže

$$2018 = \frac{4.683.441}{2.668.784} \times 100 = 175,5\%$$

$$2019 = \frac{5.383.543}{3.008.904} \times 100 = 178,9\%$$

$$2020 = \frac{5.652.890}{3.188.212} \times 100 = 177,3\%$$

Povećan koeficijent obrta imovine ustvari pokazuje da sa manje uložених sredstava ostvaruje više prihoda, što je značajno s aspekta korištenja raspoložive imovine.

➤ **Koeficijent obrta kratkotrajne imovine**

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko puta se kratkotrajna imovina preduzeća obrne u toku jedne godine odnosno koliko preduzeće uspješno koristi kratkotrajnu imovinu s ciljem stvaranja prihoda.

$$2018 = \frac{4.683.441}{1.207.652} \times 100 = 387,8\%$$

$$2019 = \frac{5.383.543}{1.626.593} \times 100 = 331,0\%$$

$$2020 = \frac{5.652.890}{1.762.106} \times 100 = 320,8\%$$

➤ **Koeficijent obrta dugotrajne imovine**

Koeficijent obrta dugotrajne imovine pokazuje koliko puta se dugotrajna imovina preduzeća obrne u toku jedne godine odnosno koliko preduzeće uspješno koristi dugotrajnu imovinu s ciljem stvaranja prihoda.

Pokazuje koliko uspješno preduzeće koristi dugotrajnu imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Poželjno je postići što veću vrijednost pokazatelja jer to znači da je manje novca potrebno za stvaranje prihoda vezano u fiksnoj imovini. Opadajući pokazatelj može biti indikator preinvestiranja u postrojenja, opremu ili neku drugu stalnu imovinu.

$$2018 = \frac{4.683.441}{1.461.132} \times 100 = 320,5\%$$

$$2019 = \frac{5.383.543}{1.382.311} \times 100 = 389,5\%$$

$$2020 = \frac{5.652.890}{1.426.106} \times 100 = 396,4\%$$

12.4. Analiza zaliha i potraživanja

Analiza zaliha i potraživanja provodi se stavljanjem u odnos prihoda od prodaje ili troškova prodane robe (usluga) prema vrijednostima zaliha i potraživanja. Ovom prilikom razmatrat ćemo sljedeće pokazatelje: koeficijent obrta zaliha, vrijeme vezivanja zaliha, koeficijent obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja.

➤ Koeficijent obrta zaliha

Koeficijent obrta zaliha pokazuje koliko puta se zalihe obrnu u toku jedne godine. Ovom prilikom u odnos ćemo staviti ukupno ostvaren poslovni prihod i iznos zaliha na dan 31.12.2019. godine. Poželjna je veća vrijednost.

$$2018 = \frac{4.660.722}{92.676} = 50,29$$

$$2019 = \frac{5.377.449}{92.041} = 58,42$$

$$2020 = \frac{5.543.465}{217.367} = 25,50$$

Povećanje zaliha u toku 2020. godine je rezultat nabavke zaštitne opreme i dezinfekcionih sredstva. Obzirom da je, u uslovima pandemije, došlo do poremećaja tržišta zaštitne opreme i dezinfekcionih sredstava, vršena je nabavka većih količina ovih sredstava i materijala, te je time povećana vrijednost zaliha.

Treba uzeti u obzir se Institut ne bavi trgovačkom djelatnošću, tako da zalihe materijala koristi kao podršku u realizaciji svojih usluga, tako da je i znatno umanjeni koeficijent obrta zaliha izrazito povoljan za redovno poslovanje Instituta.

➤ Vrijeme vezivanja zaliha

Vrijeme vezivanja zaliha mjeri vrijeme potrebno da se marka potrošena za nabavku zaliha pretvori u marku sadržanu u prihodima iz prodaje ili potraživanjima. Duže prosječno vrijeme investiranja u zalihe zahtijeva veće investicije u zalihe. Veće investicije u zalihe znače manje novčanih sredstava koja bi bila na raspolaganju za druge svrhe. Poželjna je niža vrijednost pokazatelja.

$$2018 = \frac{365}{50,29} = 7 \text{ dana}$$

$$2019 = \frac{365}{58,42} = 6 \text{ dana}$$

$$2020 = \frac{365}{25,5} = 14 \text{ dana}$$

Nepovoljno je što se povećao broj dana vezivanja zaliha u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu.

➤ *Koeficijent obrta potraživanja*

Koeficijent obrta potraživanja stavlja u odnos poslovni prihod i stanje potraživanja na dan 31.12.2019.

$$2018 = \frac{4.660.722}{851.396} = 5,5$$

$$2019 = \frac{5.377.449}{1.113.657} = 4,8$$

$$2020 = \frac{5.543.465}{1.249.517} = 4,4$$

➤ *Trajanje naplate potraživanja*

Trajanje naplate potraživanja mjeri dužinu vremena potrebnog za pretvaranje prosječne prodaje u novac. Niska vrijednost ovog pokazatelja znači da preduzeće uspješno naplaćuje svoja potraživanja.

$$2018 = \frac{365}{5,5} = 66$$

$$2019 = \frac{365}{4,8} = 76$$

$$2020 = \frac{365}{4,4} = 83$$

Analizirajući razlog povećanja vremena naplate potraživanja, dolazimo do zaključka da je viši nivo potraživanja na dan 31.12.2019. godine doveo do porasta vremena naplate potraživanja.

12.5. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda. Ovom prilikom ćemo analizirati pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnost poslovnih aktivnosti.

➤ **Ekonomičnost ukupnog poslovanja**

$$2018 = \frac{4.683.441}{4.527.194} \times 100 = 103,5\%$$

$$2019 = \frac{5.383.543}{5.226.610} \times 100 = 103,0\%$$

$$2020 = \frac{5.652.890}{5.448.466} \times 100 = 103,8\%$$

U 2020. godini za svakih 100 KM rashoda Institut je ostvario 103,8 KM prihoda. U 2019. godini za svakih 100 KM rashoda ostvarilo se 103,0 KM prihoda. Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U pravilu stopa ekonomičnosti bi trebala biti veća od 100%, odnosno što je veća to se više prihoda ostvari po jedinici rashoda. Stopa ekonomičnosti ukupnog poslovanja je na vrlo sličnom nivou u odnosu na prethodnu godinu.

➤ **Ekonomičnost poslovnih aktivnosti**

$$2018 = \frac{4.660.722}{4.416.066} \times 100 = 105,5\%$$

$$2019 = \frac{5.377.449}{5.080.778} \times 100 = 105,8\%$$

$$2020 = \frac{5.543.465}{5.315.225} \times 100 = 104,3\%$$

U 2020. godini za svakih 100 KM poslovnih rashoda Institut je ostvario 104,3 KM poslovnih prihoda. U 2019. godini za svakih 100 KM rashoda ostvarilo se 105,8 KM prihoda. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu. Pokazatelj ekonomičnosti prodaje mjeri odnos poslovnih prihoda i poslovnih rashoda i pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U pravilu stopa ekonomičnosti bi trebala biti veća od 100%, odnosno što je veća to se više prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.

12.6. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno posmatrani pokazuju ukupnu efikasnost poslovanja preduzeća.

Analiza profitabilnosti poslovanja preduzeća svrstava se u najvažnije dijelove financijske analize i mjere sposobnost preduzeća da ostvari određeni nivo dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu.

Ovom prilikom ćemo razmatrati sljedeće pokazatelje profitabilnosti: bruto maržu profita i bruto maržu profita od redovnih aktivnosti (prije otpisa sumnjivih i spornih potraživanja).

➤ Bruto marža profita

$$2020 = \frac{204.423}{5.652.890} \times 100 = 3,6\%$$

$$2019 = \frac{156.933}{5.383.543} \times 100 = 2,9\%$$

$$2018 = \frac{156.247}{4.683.441} \times 100 = 3,3\%$$

$$2017 = \frac{22.091}{4.337.878} \times 100 = 0,5\%$$

$$2016 = \frac{52.776}{4.018.664} \times 100 = 1,3\%$$

Analizirali smo bruto profitnu maržu za posljednjih pet godina od 2016. do 2020. godine i možemo uočiti da je bruto profitna marža iako uvećana u odnosu na 2019. godine i dalje na znatno višem nivou u odnosu na 2016. i 2017. godinu.

Bruto marža profita od redovnih aktivnosti

$$2020 = \frac{222.223}{5.652.890} \times 100 = 3,9\%$$

$$2019 = \frac{289.209}{5.383.543} \times 100 = 5,4\%$$

$$2018 = \frac{236.505}{4.683.441} \times 100 = 5,0\%$$

$$2017 = \frac{123.862}{4.337.878} \times 100 = 2,9\%$$

U 2019. godini za svakih 100 KM ukupnog prihoda Institut je ostvario 5,4 KM bruto dobiti od redovnih aktivnosti.. U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM ukupnog prihoda ostvarilo je 3,9 KM bruto dobiti od redovnih aktivnosti.

Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.

Možemo primijetiti da je bruto profitna marža od redovnih aktivnosti u izvještajnoj godini manja u odnosu na prethodnu godinu, iako je bruto profitna marža bila nešto niža u odnosu na prethodnu godinu.

13. ZAKLJUČAK

Poslovanje JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u 2020. godini može se ocijeniti uspješnim. Poslovanje u toku 2020. godine je bilo obilježeno pandemijom koja je višestruko uticala na rad i poslovanje Instituta. Sa jedne strane je nametnula niz novih obaveza, ali je, zbog uticaja na opće poslovne uslove, značajno ugrozila poslovanje Instituta na tržištu.

Ostvaren je prihod od 5.652.890 KM, što je uz rashod od 5.448.467 dalo pozitivan poslovni rezultat u iznosu od 204.423 KM.

Uprkos sve izraženijoj, ponekad i nelojalnoj konkurenciji s kojom se Institut susreće na tržištu, Institut je uspio ostvariti zapažene poslovne rezultate. Institut je u 2020. godini ostvario povećanje prihoda na tržištu za čak 22,7%. To pokazuje sposobnost Instituta da i situacije koje izgledaju kao prijetnja iskoristi kao priliku. Razlog uspješnosti poslovanja svakako jeste i visokostručan i obrazovan kadar, kojeg Institut ima na čelu sa menadžmentom ustanove, koji je pratio sve zahtjeve tržišta pravovremeno i adekvatno reagovao na iste.

Posebno se pokazala sposobnost Instituta da odgovori na nove i neočekivane potrebe zajednice i poslovnih subjekata.

Dugogodišnja poslovna politika Instituta kojom se klijent stavlja u centar pažnje pokazala se opravdanom i dala je dobre rezultate.

Sama činjenica da su prihodi porasli za 5%, uprkos uslovima pandemije i značajnim poslovnim promjenama, pokazuje da je uloženi izuzetan napor svih uposlenih, a posebno menadžmenta Instituta.

Uspješno se održava sistem akreditacije laboratorija, koji je ključan uslov za značajan dio poslova na tržištu.

Svakako je za očekivati da će Institut i pored izazova koji predstoje iskoristiti to na najbolji mogući način, kroz prepoznavanje i zadovoljavanje potreba poslovnih partnera, vlasti i naroda u domenu prevencije, zaštite i unapređenja zdravlja ljudi i životinja, kao i zaštite poslovnih partnera od rizika u vezi sa zdravljem njihovih korisnika. To će se, svakako, pozitivno odraziti i na indikatore poslovanja Instituta u narednom periodu.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
1.1. PRAVNI OKVIR	2
1.2. DJELATNOST INSTITUTA	2
1.3. SJEDIŠTE, IDENTIFIKACIONI BROJ	5
1.4. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	6
2. ORGANIZACIONA STRUKTURA	6
3. LJUDSKI RESURSI	7
4. USLUGE	7
5. AKTIVNOSTI PROMOCIJE ZDRAVLJA, EDUKACIJE GRAĐANSTVA I MEDIJSKA PROMOCIJA	10
6. STRUČNI I NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	25
7. AKREDITACIJA LABORATORIJA	29
8. FINANSIJSKO POSLOVANJE	29
8.1. PRIHODI	29
8.2. RASHODI	30
8.3. DOBIT (GUBITAK)	32
9. BILANS STANJA	33
9.1. STALNA SREDSTVA	33
9.2. TEKUĆA (OBRTNA) SREDSTVA	33
9.3. KAPITAL	36
9.4. OBAVEZE (ZADUŽENOST)	36
10. ANALIZA GOTOVINSKIH TOKOVA	38
10.1. PRILIVI	39
10.2. ODLIVI	39
11. PROSTOR	42
12. FINANSIJSKI INDIKATORI	42
12.1. Pokazatelji likvidnosti	42
12.2. Pokazatelji zaduženosti	44
12.3. Pokazatelji aktivnosti	45
12.4. Analiza zaliha i potraživanja	47
12.5. Pokazatelji ekonomičnosti	48
12.6. Pokazatelji profitabilnosti	49
13. ZAKLJUČAK	51